

Zakaj toliko uvažamo?

Letošnji plan uvoza reprodukcijskega materiala in opreme predvideva, da bodo Iskrine organizacije (brez EMO) uvozile za okoli 70 milijonov dolarjev blaga. Medtem pa sedanji polletni podatki kažejo, da je realizacija tolikšnega uvoza močno ogrožena in da plana verjetno ne bomo mogli uresničiti.

To je vsekakor po eni strani velik minus za potek normalne proizvodnje, hkrati pa naj bo to vzpodbuda za čimvečjo usmeritev na domače vire surovin. Gotovo bi lahko ob večjem prizadevanju nabavnih služb, planerjev, tehnologov in delavcev v proizvodnji vsaj za nekaj odstotkov zmanjšali uvoz, se delno preusmerili na domače reprodukcijske materiale in opremo ter tako prihranili marsikatero marko ali dolar.

Vsekakor pa se Iskra glede na specifičnost proizvodnje ne bo mogla v večji meri odpevdati nakupom v tujini. Vzrokov je več, skušajmo pa jih obrazložiti s prikazom jugoslovanske zunanje-trgovinske menjave in položaja na svetovnem trgu.

V Jugoslaviji pa tudi v Iskri se premalo zavedamo tega, da je osnovni problem zunanje-trgovinske menjave v tem, da premalo izvažamo in ne v tem, da preveč uvažamo. Morda je tukaj Slovenija rahla izjema, saj več izvažata kot druge republike, podobno pa je tudi v Iskro.

Osnovna dilema je torej v tem, ali preprečevati uvoz, ali pa pospeševati izvoz. V Sloveniji prevladuje — pravilno — mnenje, da je treba zunanje-trgovinsko bilanco uravnovesiti s povečanjem izvoza.

Ta dvom obstaja, toda — na žalost — smo šli v Jugoslaviji po poti grobega omejevanja uvoza, ko bi morali nasprotno pospešiti izvoz.

Ti novi uvozni ukrepi bodo gotovo precej prizadeli Iskro, toda hkrati naj nas vzpodbudijo bolj na domače surovine in polizdelke.

Eden izmed faktorjev, ki lili naše nabavne službe, da se odločajo za nakup v tujini, so tudi cene.

Svetovna gospodarska kriza je lani pripeljala do izredne podražitve surovin; cene nekaterih materialov so poskočile tudi za 100, 200 — celo 300 %. Ta gibanja cen so — razumljivo — vplivala tudi na jugoslovansko tržišče: surovine so pri nas proti koncu lanskega leta dosegle isto raven kot v tujini.

Toda z uravnoteženjem svetovnega trga (ponudbe — povpraševanja) so cene v tujini kmalu padle skoraj na isto raven kot pred podražitvijo, v Jugoslaviji pa so medtem ostale na najvišji ravni. V nekaterih primerih so zaradi tega tudi za 70–90 % višje kot svetovne cene.

Še nekaj je. V zadnjem času se je udomačil izraz domicilne cene. Gre za cene v posameznih državah, ki so v večini primerov višje kot svetovne cene, saj so obremenjene z davkami v posamezni državi. Te davke pa so v vseh razvitih deželah nepri- merno nižje kot v Jugoslaviji.

Iz tega sledi logičen zaključek: domače surovine, ki jih uporablja Iskra, so dražje kot

(Nadaljevanje na 2. strani)

ISKRA IEZ, LJUBLJANA

Vse napore za izpolnitev izvoznega načrta

Razgovor z glavnim direktorjem Gojmirom Blenkušem

Z glavnim direktorjem Industrije elementov za elektroniko Gojmirom Blenkušem smo imeli razgovor, v katerem nam je povedal, da je IEZE v prvem polletju dosegla za 7% večjo realizacijo kot v enakem obdobju lanskega leta. Predvsem pa je naš razgovor tekkel o predvidevanjih za drugo polletje 1975.

Kako je industrija elementov za elektroniko do konca prvega polletja izpolnila načrtovane obveznosti?

Podrobnejših podatkov spričo tega, da polletnega obračuna še delamo, ne morem navajati, pač pa le to, da so TOZD naše industrije v polletju izpolnile 41 odstotkov letnega proizvodnega načrta. Ob povečanih načrtih TOZD IEZE za l. 1975 tudi ta dosežek ni slab, vendar — koliko je to nasproti dosežkom v preteklem letu žal ni primerljivo, kajti z zadnjo reorganizacijo ZP Iskra s prvim januarjem sta se iz naše industrije izločili TOZD Televizijski sprejemniki in „Žarnice“, vključile pa TOZD Kondenzatorji Semič, Tovarna baterij Zmaj, Polprevodniki in SEM.

V čem pa tičijo vzroki za 41 odstotkov izpolnjenega letnega proizvodnega načrta?

Glavna vzroka za takšno realizacijo IEZE v prvem letošnjem polletju sta problem nelikvidnosti in še vedno trajajoča gospodarska recesija na svetovnih tržiščih.

Slaba likvidnost prinaša pogoste zastoje in spremembe v proizvodnji, ker pač moramo zaradi pomanjkanja ustreznih materialov delati tisto, kar lahko delamo iz obstoječih materialnih zalog.

Še vedno trajajočo gospodarsko recesijo na svetovnih tržiščih pa razumljivo krepko občutimo tudi mi,

Gojmir Blenkuš — glavni direktor IEZE.

saj se ta recesija najbolj odraža prav na področju proizvodnje elementov.

Morda lahko poveste, kolikšen odstotek tega, kar ste dosegli v prvem polletju, odpade na proizvodnjo za domače in za tuja tržišča?

Kljub vsem našim težavam naj povem, da nam je do konca meseca junija le uslo izpolniti 53% proizvodnih obveznosti za domači trg, bistveno slabši pa so bili naši dosežki pri proizvodnji za

(Nadaljevanje na 2. strani)

Poslovanje Industrije EMO Celje v prvem polletju 1975

Povečane zaloge, slabši finančni rezultat, nelikvidnost

Gotovo je glavni pokazatelj uspešnosti ali neuspešnosti poslovanja posamezne delovne organizacije tisti del celotnega dohodka, ki ostane podjetju za različne sklade. Ta ostanek dohodka za sklade je bil v Industriji EMO Celje v letošnjem prvem polletju negativen, oz. so poslovali z izgubo v višini okoli 4 milijone dinarjev. Seveda ta številka ne pove vsega in bi bilo ustvarjanje mnenja na tem — „v EMO so pač poslovali z izgubo“ zelo enostransko in nepopolno.

Do izgube je prišlo predvsem zato, ker posamezne TOZD niso izpolnile proizvodnega gospodarskega načrta, ob tem pa naj takoj zapišemo, da je bil ta načrt, kot temu pravimo, precej „napet“. Po drugi strani pa so vse temeljne organizacije za več deset odstotkov presegle rezultate, ki so jih dosegle v enakem obdobju lani; TOZD Odpreski in kolesa ter Frite celo za skoraj 90 %.

Odstopanje od proizvodnega plana znaša v celotnem podjetju 23 % pri količinski proizvodnji, pri vrednostni pa 13 %. Na to 10 % višjo vrednostno proizvodnjo od količinske so vplivale višje cene, delno pa tudi boljša izbira izdelkov v proizvodnji.

Celotni dohodek celjskega kolektiva (brez EMO Kontejner) je znašal okoli 414 milijonov dinarjev. To je za 17 % pod planiranim celotnim dohodkom, glede na lansko polletje pa za 38 % več.

Družbeni proizvod so povečali za 9 %, prav za toliko pa sta se v

primerjavi z lanskimi prvimi šestimi meseci povečala dohodek in realizacija. Kot že rečeno, veljajo vse te številke za celotno Industrijo EMO, brez EMO Kontejnerja, ki je še organizacija v ustanavljanju. Prav v tej TOZD pa so letos dosegli izredno dobre uspehe, tako da bodo ob koncu leta gotovo med najbolj uspešnimi.

Na izgubo TOZD v EMO je v največji meri vplivalo zmanjšano povpraševanje po njihovih izdelkih

tako, da plana prodaje niso dosegli niti v eni temeljni organizaciji.

Glavni vzrok za takšno slabo stanje je izredno težaven položaj na domačem trgu, na katerem je že dlje opaziti zmanjšano kupno moč potrošnikov. To stanje je še poslabšal uvoz, predvsem posode, ki so jo trgovci kupovali zaradi ugodnejšega načina obračunavanja marž.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Samostojni raziskovalec dr. Peter Žemva.

TOZD, TOVARNA BATERIJ — ZMAJ

Le teamsko delo zagotavlja uspeh

Raziskovalcem v TOZD tovarni baterij Zmaj se je pred kratkim posrečil redek podvig. Odkrili so postopek za izdelavo alkalnih baterij. Izboljšali so konstrukcijo alkalne dioksidne baterije, kar bo omogočilo zamenjavo dražjih, uvoženih materialov s cenejšimi domačimi, možno bo te baterije izdelovati serijsko in povsem avtomatizirano. Odpadel bo tudi uvoz nekaterih dragih strojev, to vse pa pomeni, da se bodo alkalne baterije precej pocenile, s tem pa bo dana tudi možnost večje konkurenčnosti na tujem trgu.

O tem pomembnem dosežku Zmajevih raziskovalcev smo se pogovarjali z dr. Petrom Žemvo, samostojnim raziskovalcem.

„Novo odkriti postopek izdelovanja alkalnih baterij bo bistveno pocenil baterijo, izboljšani kontakti tokovodov z aktivnimi materiali pa ugodno vplivajo na skladiščenje (leakeproof), zlasti pa posega v poenostavitev tehnologije, ki jo je možno avtomatizirati z manjšimi stroški.“

Mi smo že prej imeli licenco za proizvodnjo alkalnih baterij, ki smo jo kupili za izredno majhno vsoto, vendar pa je bil ta tehnološki proces še ne docela dodelan. Licence z

zahoda so mnogo dražje, partnerji pa jih odstopijo le tedaj, če so sami že osvojili nov, boljši postopek.

O prihrankih, ki jih bomo s tem izumom dobili, je še težko govoriti, vendar pa bomo samo pri enem stroju, ki ga ne bo treba uvoziti, prihranili okrog 800 starih milijonov.“

Avtorji novega izuma, naštetih po abecednem redu so: Milan Janežič, Lovro Rešek, Franc Rudolf, Franc Srebotnik, Ivo Štraus in dr. Peter Žemva. Le v teamskem delu lahko uspeš, saj eden ve nekaj, drugi drugo, vsi pa se med seboj dopolnjujejo. Seveda pa morajo za uspeh vladati v skupni dobri medčloveški odnosi in med sodelavci ne sme biti zavisti.

V Zmajevem razvojnem oddelku je zaposlenih 22 ljudi, ki se ukvarjajo predvsem s tehnološkim razvojem, konstrukcijo, kontrolo kvalitete in še z aplikativnimi in fundamentalnimi raziskavami. Seveda pa je delo v razvoju specifično, saj patentov ni moč programirati. Ko ideja vznikne, jo je treba uporabiti, prej je ne moreš.

Prav tu pa je prepotrebno teamsko delo, saj več ljudi tudi lahko da več idej. Čeprav je novoodkriti postopek izredno pomemben, pa si sodelavci, ki so ga odkrili, še niso razdelili posameznih deležev, koliko je kdo doprinesel k temu odkritju. Sicer pa dr. Peter Žemva pravi, da to sedaj še ni pomembno, saj kdor ne sodeluje s svojimi idejami v teamu, je avtomatično izoliran, izključen iz grupe.

Dr. Peter Žemva je študiral kemijo na Ljubljanski fakulteti, tudi doktorsko disertacijo je opravil v Ljubljani, nato pa je bil na specializaciji v Vzhodni Nemčiji. Z delom na področju baterij se ukvarja že skoraj 5 let.

Leto 1975 je leto inovacij. Dr. Peter Žemva ve, da tudi v letošnjem letu ne bomo dosegli večjih uspehov na področju inovacij in tehničnih izboljšav kot doslej, kajti patentov preprosto ni moč programirati. Edina dobra stran za večje število inovacij in izboljšav je predvsem v tem, da letos dajejo temu področju večji poudarek. Predvsem delavci, če so pravilno stimulirani za svoje izboljšave, so zainteresirani za čimvečje število le-teh in zato stalno mislijo, kako bi določeni proizvodni postopek lahko poenostavili in pocenili.

Tudi v Zmaju raziskovalci stalno sodelujejo s proizvodnjo in vse predloge delavcev proučijo in ugotovijo, ali so koristni ali ne.

Franc Kmetič

Danes za spremembo naobičajen posnetek — pogled iz ptičje perspektive na našo tovarno električnih aparatov na Savski cesti, ki se je dodobra zajedla v stanovanjsko Savsko naselje.

Vse napore za izpolnitev izvoznega načrta

(Nadaljevanje s 1. strani)

izvoz, saj smo tu dosegli slabih 30 % letnega načrta.

Kaj predvidevate, da bo prineslo drugo polletje?

Vsakošno prognoziranje je težka stvar, toda kaže, da v drugem polletju lahko računamo na manjše povpraševanje in plasma naših izdelkov na domačem trgu, kajti zaradi zmanjšane kupne moči se kopičijo zaloge izdelkov, v katere vgrajujejo naše elemente. Čeprav zaenkrat še ni nikakršnih znakov, kako se bodo stvari zasakale na svetovnih tržiščih, računam, da se bo tu položaj od septembra dalje rahlo izboljšal.

Kakšne naloge zatorej čakajo TOZD IEZE v drugem polletju 1975?

Pravzaprav nas čakata v tem obdobju le dve, vendar pa bistveni nalogi in sicer – vložiti bomo morali največje napore v uresničitev proizvodnega načrta za izvoz in kljub stalni, ali celo naraščajoči nelikvidnosti gospodarstva zagotoviti reden dotok reprodukcijskega materiala za čimbolj nemoteno proizvodnjo.

To sta dve, v sedanjem položaju za nas najpomembnejši, a hkrati tudi dovolj zahtevni nalogi, ki pa jima bomo morali žrtvovati prav vse naše napore in prizadevanja, če hočemo poslovno leto zaključiti kolikor toliko uspešno.

Kakšne pa so letošnje načrtovane izvozne obveznosti IEZE?

Načrtovali smo za 14 milijonov izvoza, kar za sedanj položaj na svetovnih tržiščih ni malo, kljub temu pa je naloga za nas velika, če upoštevamo, da imamo le za približno 70 % tega zagotovljenega plasmaja.

Nedvomno se bomo morali krepko potruditi, da bomo dosegli kakih 85 do 90 % realizacijo izvoznega načrta, upoštevajoč poslabšanje možnosti plasmaja na domačem trgu, s čimer bomo lažje zagotovili potrebni reprodukcijski material.

Morda še vprašanje, kako so posamezne TOZD IEZE udeležene pri izvozu?

Približno polovica načrtovanega izvoza IEZE odpade na upore in potenciometre iz Šentjerneja, četrtnina na kondenzatorje iz Semiča, četrtnina pa na ostale elemente.

Izvoz uporov in potenciometrov ter semiških kondenzatorjev je naj-

ZAKAJ TOLIKO UVAŽAMO?

(Nadaljevanje s 1. str.)

pa jih kupujejo, na primer, zahodni proizvajalci. Razumljivo je zaradi tega konkurenčnost Iskre ogrožena in vprašljiva.

Kljub vsemu temu pa vprašanje cen ni bilo odločilno, da se je morala Iskra v tolikšni meri odločiti za uvoz, čeprav ga bo treba – to naj nam bo stalno pred očmi – omejevati na vsakem koraku. Dosti bolj pomembna kot cene je možnost nakupa potrebnih materialov v domovini. Materiali, ki jih naročamo pri domačih proizvajalcih, so mnogokrat nekakovostni, ni jih mogoče dobiti v zadostnih količinah, nekaterih pa seveda pri nas tudi ne izdelujemo.

Zanimiv podatek. Iskra je izmed največjih evropskih proizvajalcev pasivnih elementov, kljub temu pa mora uvoziti vrednostno približno toliko elektronskih elementov, kolikor jih izdelava sama. Proizvodnja elektronskih elementov je namreč ekonomična samo pri velikih serijah, zato je mednarodna delitev vsekakor nujna in potrebna.

Ob vsem tem pa vendarle obstajajo veliki možnosti za zmanjšanje uvoza, le poiskati bo treba domače proizvajalce, predpogoj za vse pa je pravilna nabavna politika na ravni ZP Iskra in njegovih posameznih organizacij.

Lado Drobež

večji delež v našem izvozu, prav pri teh izdelkih pa imamo tudi največ problemov za plasman.

Vsaj približno ne bi mogli oceniti v prvem polletju doseženega finančnega učinka?

Kljub položaju, kakršen je in ob 40 % izpolnitvi proizvodnega načrta z zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da smo presegli načrtovani ostanek dohodka. To nam je uspelo na račun boljše izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti, na račun zmanjšanja

Z zadnje seje sekretariata KK ZSMS ZP Iskra

V petek, 8. avgusta, je bila seja sekretariata KK ZSMS ZP ISKRA, ki so se je udeležili predstavniki mladih vseh branž, razen branže Avtoelektrike, ki se seje niso udeležili zaradi kolektivnega dopusta. Člani sekretariata so najprej pregledali delo med obema sejama in ugotovili, da delo kljub poletnemu dopustu dobro teče. Prav sedaj tečejo zadnje priprave na srečanje mladih SOZD, ki bo 6. septembra v Velenju. Po podatkih, ki so jih dali člani sekretariata, se bo tega srečanja udeležilo okrog 800 mladih Iskrašev. Mladi iz Elektromehanike bodo prispevali tudi krajši uvodni program.

V drugi točki dnevnega reda so mladi pregledali stališča, sprejeta na razširjenem sestanku sekretariata ZK EKI, na katerem so bili prisotni tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij Slovenije. Sekretariat je sprejel ta stališča in se zavzel za koordinirano delo vseh družbenopolitičnih organizacij pri uresničevanju teh stališč. Zlasti je potrebno, da se mladi v vseh TOZD zavzemajo za izpolnitev ustavnosti pri organiziranju TOZD. Stališča sprejeta na zgoraj omenjenem sestanku naj bi bila izhodišča za nadaljnje delo.

Predsednik KK ZSMS ZP ISKRA je seznanil sekretariat s pripravami na ustanovno konferenco sindikata EKI.

Letos bo na Dugem otoku spet „brigadno življenje“. Od 28. septembra do 8. novembra bosta namreč v Iskrinem kampu dve mladinski brigadi „izgubljali kalorije“ in prirejali naravo za potrebe obiskovalcev. Iskušnje upravljalcev in obiskovalcev kampa so namreč pokazale, da je preskrba z vodo izredno slaba in, da je potrebno zgraditi veliko večji rezervoar, da bi zadostili tej potrebi.

TOZD, AVTO ELEKTRO-TOLMIN

Nad pol leta v Iskri

Konec decembra 1974 se je 96 % delavk in delavcev iz AET Tolmin na referendumu odločilo za priključitev k ZP Iskra. Od takrat, ko se je tolminski delovni kolektiv domala soglasno odločil za združitev, je minilo že nekaj več kot pol leta, nova branžna organiziranost Iskre pa jim je omogočila še nadaljnjo kakovost v proizvodnji, specializacijo in delitev dela. Po združitvi so se organizirali kot temeljna organizacija združenega dela v okviru Industrije avtoelektričnih izdelkov.

O dejavnosti AET, načrtih in seveda rezultatih po priključitvi v Iskra smo se pogovarjali z direktorjem TOZD AET, Lucijanom Rejcem.

Podatek, da se je vaš delovni kolektiv skoraj soglasno odločil za združitev v Iskra, je vsekakor vzpodbuden!

Res je! To je prav gotovo lep dokaz pravilne usmeritve in delavnosti družbenopolitičnih organizacij v podjetju, ki so delavcem pravilno pojasnile pomen in cilje te združitve.

In zakaj ste se odločili za združitev?

stroškov na vseh področjih in večje prodaje na domačem trgu, ob ugodnejših prodajnih cenah.

Ali pripravljate kak poseben program stabilizacije?

Za drugo polletje 1975 imamo že izdelan predlog stabilizacijskega programa, o katerem naj povem, da zlasti začrtuje naloge s področja uvoza in izvoza ter poslovnega obnašanja TOZD na zunanjih tržiščih, terja pa hkrati tudi maksimalno dviganje storilnosti dela in izrabo obstoječih notranjih rezerv v TOZD. Predlog stabilizacijskega programa nadalje zajema tudi intenzivno varčevanje zlasti na področju fiksnih stroškov in omejevanje nadaljnega zaposlovanja v TOZD in IEZE.

J. C.

Zato bodo od 28. septembra do 8. novembra mladi, skupno s strokovno usposobljenim kadrom, ki ga bodo prispevale tovarne, pomagali graditi ta rezervoar. Sekretariat je sprejel sklep, da se bosta del udeležili dve brigadi po 15 brigadirjev in sicer iz vsake branže po 5 brigadirjev. Vsaka izmena naj bi bila sestavljena iz 10 moških in 5 ženskih predstavnikov. Pretežno moška zasedba brigade je potrebna zaradi narave dela, ki bo precej težavno.

Na sestanku sekretariata smo še enkrat pregledali, če je vse urejeno za odhod brigadirjev, ki se bodo kot člani brigade EEIJ udeležili del na Kozjanskem.

Brigade se bo udeležilo 5 mladincev iz ISKRE.

Sekretariat je sprejel tudi sklep o ustanovitvi marksističnega krožka v Iskri. Potreba po taki dejavnosti se kaže že dlje, ker ugotavljamo, da idejnopolično delovanje, predvsem pa preučevanje marksizma ni zadovoljivo. Delo tega krožka naj bi zajemalo predvsem aktualno obravnavanje marksistične problematike, pripravo kadrov za sprejem v ZK, pripravo seminarjev, vsebinsko in predavateljsko, ki jih bodo organizirale OO, ali delovne organizacije in koordinacija. Sekretariat je za ustanovitev tega krožka zadolžil Milana Osredkarja.

Sekretariat je potrdil sklep o predlaganju Danijela Burnika za štipendijo iz „Titovega sklada“.

Pred nami je torej veliko nalog, ki jim bomo kos le ob dobri organiziranosti in povezavi z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami.

Marina Glavan

Iz dela OO ZK v TOZD Orodja

Vso aktivnost za boljšo organizacijo dela

O enoletnem delu osnovne organizacije ZK, o problemih in o prizadevanjih za njihovo rešitev je tekkel pogovor s sekretarjem OOZK in njegovim namestnikom Jankom Hrenom in Alojzem Vrankarjem.

Šele sedmo leto obstoja naše tovarne orodij na Stegnah, sedanje TOZD Industrije za avtomatiko, je bila tu ustanovljena osnovna organizacija ZK.

To je bilo lanskega 10. avgusta in osnovna organizacija, ustanovljena v tesnem sodelovanju z občinskim komitejem ZKS Ljubljana-Šiška, je ob ustanovitvi štela komaj 3 člane.

Že kmalu po ustanovitvi OO pa se je število članov povzpelo na 17, ker so se znova vključili v organizacijo vsi tisti člani, ki vsa leta dela v tovarni niso bili povezani, ker pač ni bilo v njej osnovne organizacije.

Osnovna organizacija je tedaj dobila sedem članski sekretariat, ki se je v enoletnem delovanju sestel sedemkrat na redno in štirikrat na izredno sejo, medtem ko so v tem obdobju imeli sedem sestankov osnovne organizacije ZK.

Na svojih sestankih so komunisti TOZD Orodja predvsem in dovolj kritično obravnavali problematiko tovarne, želeč s sprejetimi sklepi uresničiti čimprej in učinkovito vse tisto, kar naj bi v tovarni odpravilo žarišča za razne težave v njenem poslovanju.

Verjetno doslej najpomembnejša je bila šesta redna seja osnovne organizacije ZK v začetku letošnjega marca. Razen vseh članov osnovne organizacije TOZD Orodja so se te seje udeležili še sekretar občinske konference ZKS Ljubljana-Šiška Franc Hribar, sekretar ZK ZP Stane Preskar, član sekretariata konference ZKS ZP Viktor Korošec in sekretar ZK Industrije za avtomatiko, Cerar.

Beseda na tem sestanku je tekla o poslovnem in političnem položaju v TOZD Orodja. Ugotovitve v razpravi so bile takšne, da je za vsestransko izboljšanje tega stanja v tovarni nujno potrebna vrsta učinkovitih in tudi radikalnih ukrepov. Razprava je bila odkrita, kritična in prežeta z edino željo – tovarno je treba ozdraviti slabosti, ki so se vlekale že od njenega začetka in se zaostrovale vse do letos, ko so se te slabosti tudi najbolj odrazile v nezadovoljivih poslovnih rezultatih, kljub dejansko večji reali-

pomembnejši faktor, ki pogojuje združevanje dela in sredstev sorodnih delovnih organizacij. Kako se je na tem področju – konkretno z Avtoelektriko iz Nove Gorice – „predstavila“, če smemo temu tako reči, ta združitev?

Iz novogoriške Avtoelektrike smo dobili dodatni proizvodni program in sicer magnetni vžigalnik, ki bo v prihodnosti predstavljal skoraj polovico naše proizvodnje. To nam bo vsekakor omogočilo razširitev proizvodnje in (Nadaljevanje na 3. strani)

zaciji in manjšim poslovnim stroškom od načrtovanih.

Plod razprave omenjenega sestanka je bilo sprejetih 18 sklepov, ki naj bi obstoječe stanje v tovarni izboljšali. Mnoge izmed teh sklepov je uresničujo, za uresničitev nekaterih pa bi osnovna organizacija ZK TOZD Orodja nujno potrebovala večjo in učinkovitejšo pomoč komunistov Industrije za avtomatiko in ZP Iskra, katere so bili doslej zares premalo deležni.

Osnovna tema razprav OO ZK TOZD Orodja na področju gospodarjenja je predvsem izkoristek delovnega časa. To je v tovarni trenutno najhujši problem, katerega kljub vsem prizadevanjem posameznikov doslej še niso uspeli rešiti.

Za kaj gre? Gre za tako imenovane čakalne ure. Le-teh se je v prvem letošnjem polletju nabralo blizu 8.000, čeprav imajo dovolj naročil in dela. Nedvomno teh skoraj 8.000 čakalnih ur zmanjšuje poslovni rezultat TOZD Orodja, zgovorno pa kaže, da organizacija dela v tovarni, kljub določenim, že izvedenim ukrepom v tovarni, še ni dosegla zaželenih in potrebnih ravni, kar nedvomno terja vse napree za čimprejšnje izboljšanje organizacije dela in rešitev nekaterih kadrovskih problemov. Določenih strokovnih sodelavcev namreč še nimajo in so tudi vsa dosedanja prizadevanja, da bi jih dobili, ostala brezplodna.

Ob vstopu v Industrijo za avtomatiko so sicer v TOZD Orodja računali na določeno kadrovsko pomoč s strani industrije, vendar pa je ni bilo, ker se z določenimi podobnimi težavami le-ta bori še sama in tudi sama v celoti ni zaživela kot bi bilo želeli.

Nekatere koristne rešitve nakazanih problemov bi morda utegnili prinesiti že v začetku ustanovitve Industrije za avtomatiko, predlagana združitve TOZD Orodja z orodjarno TOZD Tela. Ta združitev bi se nedvomno koristno odrazila tako pri reševanju nekaterih kritičnih kadrovskih vprašanj, verjetno pa tudi v sami organizaciji dela in ne nazadnje v koristnih izboljšavah na področju izdelovanja orodij za celotno Industrijo za avtomatiko. Do uresnitve te ideje kljub temu, da je bil izdelan že konkreten program o načinu združitve obeh orodjarn in optimizacijo njunih zmogljivosti pa ni prišlo.

Osnovna organizacija ZK TOZD Orodja tako ostaja še naprej pretežno in odgovorno nalogo – kako rešiti navedena vprašanja in s tem ustvariti pogoje za uspešnejše poslovanje tovarne.

To je bil prvi zapis o njeni konkretni dejavnosti in doseženih rezultatih, upamo pa, da ni bil zadnji in, da bomo prihodnjič lahko še z večjim zadovoljstvom zapisali, kako prizadevanja na posameznih področjih prinašajo pričakovane in obetajoče izboljšave. V svojih naporih in prizadevanjih OO ZK v TOZD Orodja tudi ne namerava odnehati, čeprav reševanje teh vprašanj zagotovo ni lahko.

J. C.

ISKRA – INDUSTRIJA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO, Ljubljana, n. sub. o. Ljubljana, Stegne 17

v a b i k sodelovanju in objavlja prosto delovno mesto:

VODJA PROJEKTA MIKROELEKTRONIKE v Programsko tehničnem področju IEZE

- Pogoji za zasedbo delovnega mesta so:
 - da je kandidat z dosedanjim delom dokazal, da obvlada uspešno organiziranje in vodenje kompleksnejših nalog
 - da govori tekoče angleško
 - da ima izobrazbo II. stopnje tehnične ali ekonomske smeri;
- Prednost imajo kandidati, ki:
 - bolje izpolnjujejo pogoje pod 1
 - so iz ISKRE
 - poznajo elektroniko, oz. mikroelektroniko.Delovno mesto je izjemno po možnostih za izpopolnitev, uveljavitev, napredovanje, je odgovorno in ima status pomočnika direktorja področja. Glavna naloga vodje projekta mikroelektronike bo kompleksna organizacija proizvodnje mikroelektronskih vezij v zaključeni organizacijski enoti ISKRE na osnovi znanj, ki o tej tehnologiji že obstajajo v ožji domovini in na osnovi prenosa dopolnilnega znanja iz ZDA. Pismene prijave sprejema kadrovska služba ISKRE – IEZE, Ljubljana – Stegne 17. Rok za prijavo je 15 dni po drugi objavi, oz. do zasedbe delovnega mesta.

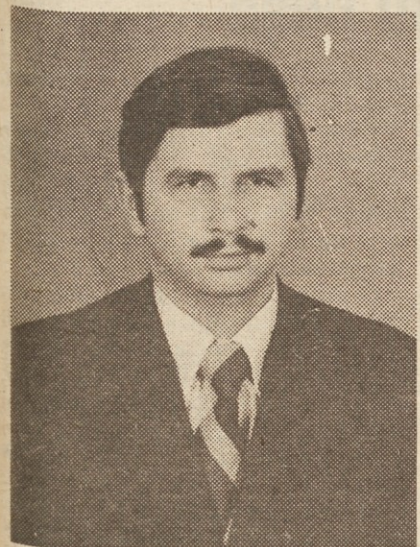
Lucijan Rejc, direktor TOZD AET v Tolminu.

Mikroelektronika v prenosni tehniki

Prenosna tehnika je tisti del telekomunikacijske tehnike, ki obdeluje problematiko tako žičnega kot brezžičnega prenosa vseh vrst informacij na daljavo in torej predstavlja bistven element za povezavo telefonskih central v celovito telekomunikacijsko mrežo.

Med elektrono in prenosno tehniko se je že zelo zgodaj razvila nekakšna vzajemna stimulacija. Skoraj vsaka inovacija na področju elektrone je zelo hitro našla uporabo v prenosni tehniki in prenekateri problem v prenosni tehniki je stimuliral nova odkritja v elektroni. S prihodom mikroelektronike se je ta vzajemnost še poglobila.

Mikroelektronska vezja tako analogna kot digitalna so prisotna v sistemih in napravah prenosne tehnike takorekoč od trenutka, ko so se pojavila. Tudi v ISKRI nismo v tem pogledu prav nič zaostajali. Prvi sistem, kjer smo uporabili standardna integrirana vezja, je šel v proizvodnjo

Marko JAGODIČ je diplomiral 1960 na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani, opravil magistraturo na Polytechnic Institute of Brooklyn v New Yorku, ZDA in je zdaj vodja raziskovalno-razvojnega oddelka za telefonski prenos v Inštitutu za prenosno tehniko v Ljubljani.

V naši 26. številki z dne 12. julija 1975 smo objavili širši razgovor z Milošem Kobetom, v.d. direktorjem področja za inovacije v ZP Iskra o mikroelektroniki v Iskri. Ker je mikroelektronika dandanes vse pomembnejše področje tehnološko, na katerem se bo v prihodnje morala tudi Iskra čimbolj uveljaviti, danes objavljamo sestavek mgr. Marka Jagodiča, vodje oddelka za telefonijo v Inštitutu za prenosno tehniko, o uporabnosti integriranih vezij v prenosni tehniki.

V naslednjih številkah „Iskre“ bomo seznanjali naše bralce tudi z možnostmi uporabe integriranih vezij na drugih področjih, kakor tudi z uvajanjem mikroelektronike v proizvodne programe naših TOZD in s stanjem priprav za pričetek proizvodnje mikroelektronskih vezij v Iskri.

že leta 1968. Od takrat dalje je število uporabljenih integriranih vezij raslo iz leta v leto. Standardna integrirana vezja, ki so se pojavljala na tržišču v vedno pestrejšem asortimanu, smo znali učinkovito uporabiti, čeprav jih sami nismo izdelovali. V tistem času to ni predstavljalo posebne pomanjkljivosti, ker so bila standardna vezja kljub precejšnji kompleksnosti v bistvu še vedno na ravni komponent, dosegljivih pri različnih proizvajalcih, kar je zagotavljalo sigurnost pri dobavi in konkurenčnost v ceni. Ekonomsko najpomembnejši faktor izdelka se ni skrival v uporabljenih komponentah, temveč v njihovi učinkovitosti uporabi.

Razvoj je šel naprej. Mikroelektronska tehnologija omogoča danes tolikšno koncentracijo elementov, da lahko tisti, ki z njo razpolaga, praktično za isto ceno, za katero je kupil razmeroma preprosto komponento, zgradi jedro celega sistema oziroma naprave ali njenega dela. Standardizacija takšnih vezij ni več možna, vsaj ne v enakem smislu, kot je možna pri integriranih vezjih majhne in srednje koncentracije. To so vezja z veliko stopnjo koncentracije ali LSI (Large Scale Integration) vezja, v katerih sta sistemska in tehnološka komponenta neločljivo povezani. Takih vezij ne moreš kupovati, ker bi to praktično pomenilo kupovati končne izdelke in ne komponente, torej popolno konkurenčno nezmožnost.

V Inštitutu za prenosno tehniko v Ljubljani že nekaj let raziskujemo možnost gradnje sodobnih telekomunikacijskih sistemov na digitalni osnovi, pri katerih bi bila komutacija in prenos integrirana. Iščejo nekakšen skupen imenovalac central in prenosa. Ugotovili smo, da je to

popolnoma možno, vendar ekonomsko izvedljivo le z uporabo mikroelektronske tehnologije nestandardnih LSI vezij. Po naših izkušnjah in rezultatih predvidevamo, da se bo z leti struktura sistemov in naprav za prenos, še posebej digitalnih, glede na uporabljene vrste vezij spreminjala nekako tako, kot prikazuje slika:

Prepričani smo, da bo šel bodoči razvoj v smeri nestandardnih LSI vezij, kar pomeni, da moramo v okviru ISKRE nujno razpolagati z ustrežno tehnologijo takih vezij, če želimo napredovati v proizvodnji sistemov in naprav za prenos tako na domačem trgu kot v izvozu. Pogodba med American Systems Incorporation in ISKRO (Mikroelektronika v ISKRI, Iskra št. 26, 1975) predstavlja vsekar dober začetek v tej smeri.

NAD POL LETA V ISKRI

(Nadaljevanje z 2. strani)

specializacijo. Ze tri mesece po integraciji smo iz Nove Gorice prenesli v našo TOZD končno montažo in del obdelave tega izdelka.

Teh nekaj mesecev res ni kdove kako dolgo obdobje, kljub temu pa vas prosim, da ocenite rezultate združitve; kakšne izkušnje imate v teh mesecih?

Razumljivo je, da v tem kratkem času med ljudmi še ni povsem prdrla zavest o pripadnosti Iskri. Marsikdaj nastajajo v odnosih do drugih TOZD v naši branži razni „kratki stiki“, ki pa smo jih doslej še vedno uspešno „popravili“.

In kje je po vašem mnenju glavni problem?

Predvsem je tu vprašanje premajhne zmogljivosti za proizvodnjo delov magnetnih vžigalnikov, ki jih še vedno izdelujejo v Novi Gorici. Zaradi tega smo morali pri nas že večkrat ustaviti delo na tekočem traku magnetnih vžigalnikov.

Proizvodni program ste obogatili z izdelovanjem magnetnih vžigalnikov. Kaj razen tega pri vas še izdelujete?

Osnovna proizvodnja je še vedno naš stari program, ki zajema izdelke avtoelektrike (ogrevalne svečke, pred upore, termostate), termoregulacije in oksidno keramiko.

Kako pa ste v prvem polletju uresničevali proizvodni načrt?

Glede na stari program smo ga količinsko uresničili okoli 90 odstotno, uspeh pa je dosti boljši, ker nam je uspelo obdržati stroške pod načrtovano ravnilo. Zaradi težav, ki sem jih že omenil, pa nismo mogli izdelati predvidene količine magnetnih vžigalnikov.

Kako pa je kaj s prodajo vaših izdelkov?

K sreči imamo takšen proizvodni program, na katerega sedanja svetovna gospodarska kriza ne vpliva. Še več: imamo celo probleme, ker ne zmoremo narediti takšnih količin, kot jih zahteva trg; povpraševanje je dosti večje od naših trenutnih zmogljivosti.

V Jugoslaviji imamo stalne potrošnike. To so proizvajalci dieselnih motorjev. Precej tudi izvažamo: v Zvezno republiko Nemčijo, s češko-slovaškimi podjetjem Jiskra Tabor imamo 5-letno poslovno pogodbo, letos smo uspeli z izvozom v Egipt, verjetno pa bomo uspeli tudi v Italiji pri firmi Fiat.

Kakšni pa so načrti AET?

V branži smo se dogovorili, da bomo v čimkrajšem času začeli pri nas izdelovati Boschev licenčni magnetni vžigalnik. Le-ta je tehnično precej naprednejši od tega, ki ga proizvajamo zdaj. Poleg tega nameravamo razširiti in modernizirati zmogljivosti obstoječega programa, saj je povpraševanje veliko, mi pa mu zdaj ne moremo ustreči. L. D.

Povečane zaloge, slabši finančni rezultat, nelikvidnost

(Nadaljevanje s 1. strani)

V drugem trimesečju se je povpraševanje po številnih izdelkih Industrije EMO na domačem trgu še poslabšalo tako, da je trenutni položaj že kar precej kritičen. Zaradi manjšega povpraševanja so se odločili za več prodajnih akcij, predvsem pa upajo, da jim bo povečan izvoz omogočil zleisti na zeleno vejo. V zvezi z akcijo za zmanjšanje zalog so prešli tudi na preusmeritev proizvodnje, torej na tiste izdelke, po katerih je na tržišču večje povpraševanje, to pa naj bi bila proizvodna politika tudi v prihodnje.

Zaradi precejšnje zasičenosti tržišča z njihovimi izdelki so se odločili za povečan izvoz – in delno tudi že uspeli. Medtem ko so januarja, februarja in marca izvozili za skoraj 11 milijonov deviznih dinarjev, pa se je izvoz aprila, maja in junija povzpел že na skoraj 16 milijonov deviznih dinarjev. Gre torej za okoli 50 % povečanje, ta trend pa še povečujejo.

Letos so največ izvozili v Italijo, Zvezno republiko Nemčijo, Veliko Britanijo, Francijo in predvsem v

Libanon. Skupno so izvozili za več kot poldrugi milijon dolarjev izdelkov, od tega pa za okoli pol milijona dolarjev samo v Libanon.

Vprašanje nabave reprodukcijskih materialov in opreme je v sedanjem obdobju recesije še bolj aktualno kot sicer. Gre predvsem za odnos oz. strukturo med uvoženimi in domačimi materiali, ta pa je v Industriji EMO v prid domačim dobaviteljem; na jugoslovanskem tržišču so kupili skoraj tričetrt reprodukcijskih materialov in opreme tako, da odpade na uvoz le četrtna skupne vrednosti.

V EMO poudarjajo, da je bila nelikvidnost glavni problem, s katerim so se srečevali, hkrati pa da je nelikvidnost vplivala tudi na uvoz. Še večje težave pričakujejo v letošnjem drugem polletju, nekaj zaradi pomanjkanja likvidnih finančnih sredstev, predvsem pa zaradi restriktivno omejenega uvoza.

V Industriji EMO (brez Emo Kontejner) je bilo 30. junija letos zaposlenih 3.520 delavc in delavcev, v slednji TOZD pa 248.

KAKO SO PO TOZD IZPOLNJEVALI PROIZVODNI NAČRT

TOZD	r. I-VI: pl.I-VI	r. I-VI/75: r.I-VI/74
FRITE	91	188
POSODA	82	131
KOTLI	95	127
RADIATORJI	90	109
ODPRESKI	95	188
BISTRICA	87	135
KRUŠEVAC	81	148
ORODJARNA	87	162
SKUPNE SLUŽBE	115	157
VZDRŽEVANJE		
SKUPAJ:	87	137

ŠTEVILO ZAPOSLENIH IN POVPREČNI DOHODKI PO POSAMEZNIH TOZD

TOZD	Zaposleni	Povprečni OD
FRITE	47	3.322
POSODA	1.861	2.472
KOTLI	121	3.419
RADIATORJI	140	2.825
ODPRESKI	124	2.891
ORODJARNA	126	3.694
KRUŠEVAC	73	2.479
BISTRICA	337	2.642
ERC	28	3.800
SKUPNE SLUŽBE	663	3.458
VZDRŽEVANJE		
SKUPAJ:	3.520	2.790

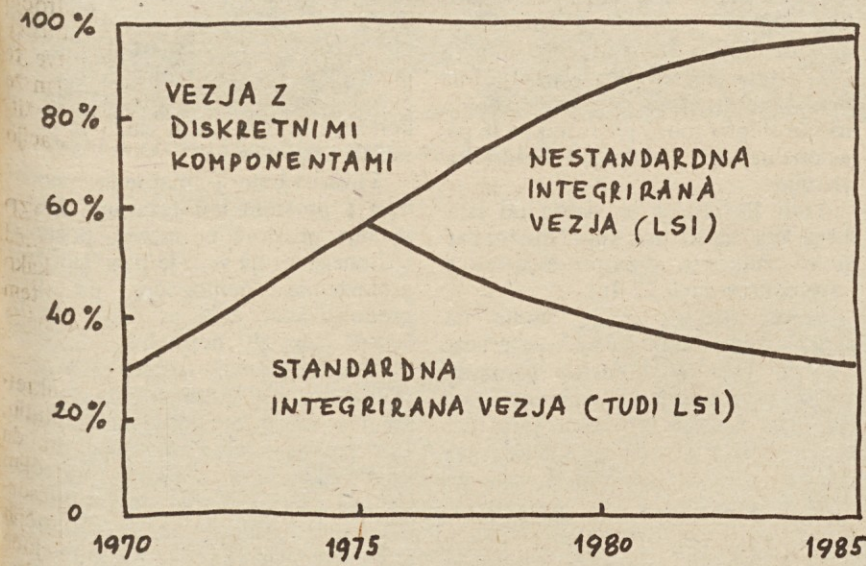
V prvih šestih mesecih se je število zaposlenih v EMO zmanjšalo za 111, saj je fluktuacija še vedno precej močna. Delovno razmerje je prekinilo 255 oseb, na novo pa se jih je zaposlilo 144. Največjo fluktuacijo je bilo opaziti pri moških.

Morda še podatek: 30. junija je bilo v Industriji EMO zaposlenih 1604 žensk in 1916 moških.

In kakšne so imeli osebne dohodke? Na kratko rečeno: nič kaj preveč dobre, pa tudi ne tako slabe. Na celjskem območju so OD v EMO nekje v „zlati“ sredini. V prvem polletju so povprečno dvignili osebne dohodke za 28 %, novi Samoupravni sporazum

o delitvi OD pa predvideva še nadaljnjo povišanje. V povprečju so od januarja do junija zaslužili v celotni Industriji EMO 2.790 dinarjev, kar je še vedno precej slabo, seveda pa je ta povprečni dohodek v posamezni TOZD drugačen. Najnižji je bil v TOZD Posoda, najvišji pa v Elektronskem računskem centru, kar je povsem razumljivo glede na strukturo zaposlenih.

Z nekaj besedami bi lahko poslovanje Industrije EMO v letošnjem letu ocenili takole: zaloge se povečujejo, finančni rezultat se je poslabšal, zaradi tega pa je nelikvidnost še večja. L. D.

V Sprejemnikih zadovoljni s kadri

V Iskri večkrat beremo, da se marsikje pritožujejo, da jim manjka ustreznih kadrov in se to pozna tudi v proizvodnji. V sezanski Iskri pa se je vodja kadrovskega oddelka Marija Franetičeva pohvalila, da kadrovskih težav skoraj ni. Fluktuacija je čisto minimalna in še to le zaradi fantov, ki gredo k vojakom in deklet, ki zaradi porok odhajajo iz Sežane. Sicer pa nam je prijazna Marija postregla s podatki o strukturi zaposlenih: vseh skupaj je 519 – od tega 331 žensk in 188 moških. (Tudi tu so moški v znatni manjšini). Imajo pa 6 delavcev z visoko, 7 z višjo in 43 s srednjo izobrazbo. Kvalificiranih delavcev je 108, visokokvalificirana 2, polkvalificiranih in nekvalificiranih pa 353.

Sicer si pa prizadevajo že vsa leta za izobraževanje in dopolnilno izobraževanje in v ta namen tudi žrtvujejo znatna sredstva. Ta naš kolektiv ima 6 štipendistov na visokih šolah, 8 na srednjih in 32 v poklicnih šolah. Lani so organizirali s pomočjo litostrojske Poklicne šole dislociran oddelek šole za TV mehanike, ki ga obiskuje 29 učencev. Poleg tega pa se izredno šola še 11 delavcev na elektro –delo-

vodski šoli, trije na srednjih in štirje na višjih šolah. Bodočnosti jih res ni treba biti strah.

Pred časom so imeli precej težav s problematičnimi bolniki, ki so kar preveč in nepreprečljivo болоvali. Pa so organizirali s še štirimi sezanskimi podjetji začasno obratno ambulanto, ki bo v kratkem postala ambulanta za medicino dela. Procent bolovanja po tem ukrepu pada, zdravnik pa ima tudi direkten stik s tovarno. V problematičnih primerih si celo ogleda delovno mesto pacienta in tako stvarno odloči o morebitnih ukrepih ali preselitvi na drugo ali drugačno delovno mesto.

Z osebnimi dohodki so letos kar zadovoljni. Lani so bili na repu v občini s povprečnim OD 2.040 din mesečno. Letos pa so sprejeli nov pravilnik, po katerem je povprečni dohodek na zaposlenega 2.624 din mesečno, kar je gotovo znaten napredek in stimulacija za delo.

Po tovarni sem povprašal tudi, kakšno vzdušje vlada v kolektivu. „Razumemo se, da je kaj,“ mi je rekla ena od delavk. To pa je porok za dobro počutje pri delu. KF

Obveščanje v TOZD TELA

Delavski svet je po statutu TOZD sprejel sklep o formiranju samoupravnih informativnih skupin. TELA je razdeljena na osem volilnih enot, večje volilne enote pa so razdeljene še na manjše informativne skupine, tako da jih je skupno štiriindvajset.

Posamezni člani DS – delegati so poimensko zadolženi za določeno informativno skupino. Delegati so dolžni sklicevati in voditi razgovore z volilci o zadevah, ki bodo predmet odločanja na zasedanjih DS. Tak način obveščanja daje zelo pozitivne rezultate. Člani kolektiva so tako zelo izčrpno obveščeni o samoupravnih dogajanjih. Še več, s svojimi konkretnimi predlogi lahko prek svojih delegatov vplivajo na sklepe delavskega sveta. Tako bodo delegati prihajali na seje DS boljše pripravljene in z že izdelanimi konkretnimi predlogi.

Izkušnje zadnjih dveh let kažejo poleg omenjenih pozitivnih rezultatov tudi nekaj začetnih pomanjkljivosti. Na sestanku informativnih skupin morajo prihajati delegati boljše pripravljene. Podajali naj bi samo izvlečke iz

gradiv, ne da bi brali celotno gradivo. Ta pomanjkljivost bo odpravljena, ko bodo pred sestankom skupin uvedena posvetovanja delegatov. Na posvetu bodo razčistili vse nejasnosti in pomanjkljivosti gradiva. Na samem sestanku informativne skupine pa morajo delegati opozarjati razpravljalce, naj se držijo dnevnega reda in naj se ne oddaljujejo od teme razgovora.

Sestanki so med delovnim časom, zato morajo biti debate zelo konkretne in jasne, da ne bi izgubljali preveč dragocenega časa. Predlogi bodo tako izražali zrelost in moč skupine. Vsi sklepi delavskega sveta bodo postali zavestni in last celotnega kolektiva. Dobra priprava in usmerjenost debate bosta prispevali k hitrejšemu in temeljitejšemu poteku sestanka.

V TOZD TELA bo tudi ponovno uvedena praksa, da bodo zasedanja DS v popoldanskem času.

Bogdan Breziger

TOZD Feriti letos brez investicij

Z gospodarjenjem v letošnjem prvem polletju so v TOZD Feriti dokaj zadovoljni, saj so celotni letošnji plan izpolnili 51 %, prodaja znaša 50 %, izvoz pa 54 % celoletnega načrta.

Ce primerjamo rezultate letošnjega in lanskega prvega polletja, ugotovimo, da so v prvih šestih mesecih letošnjega leta prodali za 21.800.000 din svojih izdelkov, od tega pa so jih izvozili za 4.000.000 din. V istem obdobju lanskega leta so prodali za 18.350.000 din, izvozili pa za 3.810.000 din svojih proizvodov. Vsekakor vzpodbudni rezultati! Vendar pa se ta slika bistveno spremeni, če primerjamo ostanek dohodka v prvem polletju 1974 z enakim obdobjem letos: lani je bil le-ta 3.730.000 din, letos pa le 1.660.000 din.

Odgovor, zakaj tak rezultat, smo dobili pri ing. Dušanu Dolničarju, direktorju TOZD Feriti.

„Lansko leto smo povečali ceno svojim izdelkom, vendar pa, ker le-te povečujemo v skladu s cenami na svetovnem tržišču, tega letos nismo storili. Seveda pa se stroški večajo, saj cene reprodukcijskega materiala rastejo, zato tudi naš ostanek dohodka ob večji realizaciji ne bo tak kot

bilna tržišča: v Veliki Britaniji, ZRN, Avstriji, Italiji, Grčiji, od vzhodnih dežel pa le v Bolgariji.

Pri izvozu svojih izdelkov se borijo predvsem za naročila, saj se po lanskoletni stagnaciji naročil letos tržišče še ni odprlo kot so pričakovali.

V drugem polletju letošnjega leta pa pričakujejo nekoliko slabše rezultate, saj se že kažejo določeni znaki manjših tržnih potreb.

Čeprav so rezultati poslovanja v letošnjem prvem polletju dokaj dobri, pa so v TOZD Feriti za svojo bodočnost zelo zaskrbljeni. Sedanje zmogljivosti imajo povsem izkoriščene, ne morejo pa začeti z investicijo v opremo, ker pač za to nimajo potrebnih sredstev.

Že konec letošnjega leta so nameravali vpeljati proizvodnjo usmerjenih magnetov (segmentov za motorje) in večji asortiment profesionalnih feritov, vendar pa jim zaradi nasprotovanja dveh TOZD skupščina IEZE ni odobrila 2 milijonov din, kolikor bi potrebovali lastne udeležbe h kreditu 13 milijonov din, kolikor bi jim odobrila Ljubljanska banka.

Tako je njihova bodočnost negotova, saj se investicija z novimi omejitvami investicijskega kreditiranja oddaljuje, novih že osvojenih izdelkov

vanju sredstev v branžo IEZE, da se le-ta spremeni v tem, da del ustvarjenih sredstev TOZD združuje v branžo, s preostalimi pa sama razpolaga za investicije. S to spremembo bi dosegli večjo konsolidacijo branže, stimulatивно obnašanje TOZD v ustvarjanju celotnega dohodka, saj bi vedele, da bodo del ustvarjenih sredstev lahko investirale v lastni TOZD, hkrati pa bi izpolnjevali ustavno načelo, da o ustvarjenih sredstvih dejansko odločajo delavci v TOZD.

TOZD Feriti ima svoj oddelek montaže tudi v Ljubnem ob Savinji, v katerem je zaposlenih 40 delavcev, predvsem žena. Dosegajo zelo dobre rezultate, tudi njihova produktivnost je na zavidljivi višini tako, da so v TOZD Feriti z njihovim delom zelo zadovoljni.

F. Kmetič

Sanacijski program TOZD Tela

Splošni gospodarski položaj in sprejeti sklepi CK ZKJ so narekovali tudi v TOZD Tela izdelavo pregleda obstoječega stanja in predvidevanje bodočega dela in razvoja.

Strokovne službe in samoupravni organi so z vso resnostjo in zavzetostjo izdelali programa perspektivnega razvoja TOZD Tela. Analizo obstoječega stanja lahko strnemo v naslednje zaključke:

1. Naročil ima tovarna dovolj. Lahko bi rekli, da na nekaterih področjih naročila celo presegajo razpoložljive proizvodne zmogljivosti, obstaja pa resna bojazen, da se bodo naročila za programatorje zmanjšala. Znižanje proizvodnje bo nastalo zaradi povečevanja zalog pralnih strojev in ostrejših pogojev pri najemanju potrošniških kreditov.

2. Tekočo proizvodnjo ovirajo raznovrstni zastoji zaradi pomanjkanja gradiv, predvsem iz uvoza.

3. Ves priliv likvidnih finančnih sredstev se sproti uporablja za nabavo reprodukcijskega materiala. Poiskati je treba učinkovite načine in oblike izterjave kupcev.

4. V zalogah je vezano preveč finančnih sredstev kljub temu, da so se v zadnjem obdobju le-te celo znižale. Povečala se je tudi nesortiranost zalog. Pomanjkanje manjšega števila pozicij iz uvoza povzroča ostajanje zalog ostalih, že nabavljenih sestavnih delov.

Kolegij in gospodarska komisija sta pripravili naslednji sanacijski program:

1. Izdelan je bil vrstni red dviga pošiljk iz carinskega skladišča po namembnosti in nujnosti. Izdelava pregledov uvoznega gradiva naj bi bila stalna oblika dela.

2. Podani so bili konkretni predlogi finančni službi industrije, kako naj doseže vsaj pri največjih kupcih tekoče plačevanje izdobiljenega blaga. Na željo finančnega prodročja Industrije za avtomatiko pa je bila osnovana posebna komisija za izterjavo dolgov. Člani komisije bodo poleg svojega rednega dela urgirali pri kupcih za pravočasna plačila.

3. Sprejeta bo še vrsta tekočih operativnih ukrepov za preprečevanje prekomernih zalog na carini (ob koncu maja je bilo na carini za 11.689.587 din raznega materiala) in izdelava sistemov, kako zmanjšati nesortiranost zalog v skladiščih.

4. Uvede naj se posebna kontrola zaposlovanja nove delovne sile, dokler se ne ugotovi dejanskih potreb po programatorjih. Pričakuje se, da bo možno po dveh mesecih ta ukrep preklicati ali pa izvesti pregrupiranje montažne delovne sile.

5. K izboljšanju obstoječega stanja, lahko po svojih močeh prispevajo tudi sami sodelavci s tem, da bistveno izboljšajo delovno disciplino.

Strokovne službe TOZD bodo tekoče nasledovale izvajanje sprejetih ukrepov in sproti dopolnjevale program.

B. B.

Naš glas na mednarodnem seminarju ECOSOC v Ženevi

Evropska sekcija ECOSOC – Ekonomskega in socialnega sveta pri Organizaciji združenih narodov je v času od 14. do 17. julija letos v Ženevi, v stavbi OZN, organizirala mednarodni seminar pod naslovom: „Upravljanje transfera tehnologije v okviru industrijske kooperacije“.

Telega pomembnega seminarja so se udeležili tudi štirje jugoslovanski strokovnjaki, med njimi dipl. ing. Bojan Pretnar, vodja Iskrine službe za industrijsko lastnino.

Bojan Pretnar je ob tej priložnosti podal tudi krajše poročilo o Iskrinih izkušnjah na področju transfera tehnologije. Poudaril je doslej pridobljene izkušnje našega sodelovanja z industrijskimi podjetji dežel v razvoju in posebej naglasil, da naša poslovna filozofija temelji na enakopravnem sodelovanju obeh partnerjev.

S tem je poročevalec Bojan Pretnar

želel na mednarodnem seminarju opozoriti na pereč problem takoimenovane ekonomske kolonizacije, česar se zlasti poslužujejo prav razvite dežele pri transferju (prenosu) tehnologije in izkoriščajo „tehnološko nemoč“ dežel v razvoju, ki so v tem pogledu odvisne od razvitejših.

Poročilo Bojana Pretnarja je zanimivo, bilo eno izmed redkih, ki je opozorilo na to problematiko, a je prav zato vzbudilo pri prisotnih precejšnjo pozornost.

Sodelovanje našega strokovnjaka s poročilom na tem mednarodnem seminarju je bila lepa priložnost, da je Iskra na mednarodnem podiju pokazala na lastnih izkušnjah, da so možni enakopravni poslovni odnosi z industrijskimi podjetji v deželah v razvoju, hkrati s tem pa tudi po tej poti ilustrirala dosledno jugoslovansko politiko neuvrčenosti.

-C-

TOZD TOVARNA BATERIJ, ZMAJ

V drugem polletju bolje

Tudi v tovarni Zmaj so se v letošnjem prvem polletju srečevali z vrsto težav, vendar pa so kljub temu povečali celotni dohodek za 22 % v primerjavi s prvim polletjem 1974 in so ga letos ustvarili v višini 51.730.000 dinarjev, v prvih šestih mesecih lanskega leta pa je znašal 42.437.000 dinarjev.

Letošnji polletni načrt so izpolnili samo 90 %, zato je tudi indeks ostaneka dohodka samo 84 in je le-ta znašal 4.018.000 dinarjev, v lanskem prvem polletju pa 4.960.000 dinarjev. Na zmanjšanje ostaneka dohodka pa je vplival tudi izreden porast materialnih stroškov, medtem ko so stroški proizvodnje ostali na ravni lanskega leta.

„Naši dobavitelji so izredno povečali cene surovinam, na kar je precej vplivala tudi svetovna gospodarska kriza. No, cene surovinam na svetovnem trgu so počasi začele upadati, to pa se ne dogaja tudi na jugoslovanskem trgu. To pa nam povzroča nekonkurenčnost na svetovnem trgu,“ nam je pripovedoval direktor TOZD Zmaj Milan Slemnik.

„Zastala je tudi prodaja, ki je na ravni lanskega leta predvsem zaradi manjše kupne moči potrošnikov in pa racionalnejšega trošenja baterijske energije.“

Tudi likvidnost je slabša od lanskega leta, saj so nam kupci dolžni kar za 15 milijonov dinarjev sredstev s povprečno vezavo 92 dni.

Precej boljše pa je stanje na področju reprodukcijskega materiala. Uvažajo četrtino materiala za baterijsko proizvodnjo v vrednosti 12 milijonov dinarjev, predvsem surovine, ki jih v Jugoslaviji ni, to je elektrolitski mangan, cinkov klorid, ogljene šipke in acetilenske sajle. Že večkrat so skušali zainteresirati domače proizvajalce, da bi le-ti izdelovali potrebne surovine, vendar vsi zahtevajo soinvestiranje, za kar pa tovarna Zmaj zaenkrat nima možnosti. Zato bodo skušali uvajati take sisteme baterij, za katerih izdelavo ne bo treba mnogo materiala uvažati.

Čeprav so plan izvoza v Zmaju v prvem polletju 1975 izpolnili le 10 % in so izvozili za 500 tisoč dinarjev baterij, pa se bo stanje v drugem polletju bistveno izboljšalo. S poslovnim partnerjem v Nemški demokratični republiki so že sklenili pogodbo o izvozu za 5 milijonov dinarjev baterij. S tem bodo lanski izvoz presegli za 300 procentov, docela pa bodo izkoristili tudi vse

zmogljivosti, kar pa se v letošnjem prvem polletju ni zgodilo.

Izvoz na ostala tržišča jim je zaprt predvsem zaradi izredno dragih surovin, saj stane na tujem trgu baterija toliko, kot so v Jugoslaviji samo stroški za material, iz katerega je baterija izdelana.

O vključevanju v branžo IEZE pa nam je direktor Milan Slemnik dejal: „V tej branži smo še povsem novi in še premalo časa, da bi bili vidni učinki, ki naj bi jih vključevanje, oz. nova organizacija Iskre prinesla.“

Na branžo smo prenesli delo na področju zunanje-trgovinskega poslovanja, obdržali pa smo tudi lastno prodajno službo. TOZD domači trg smo prepustili prodajo baterij v Hrvaški, ker je ta TOZD za to primerno organizirana.

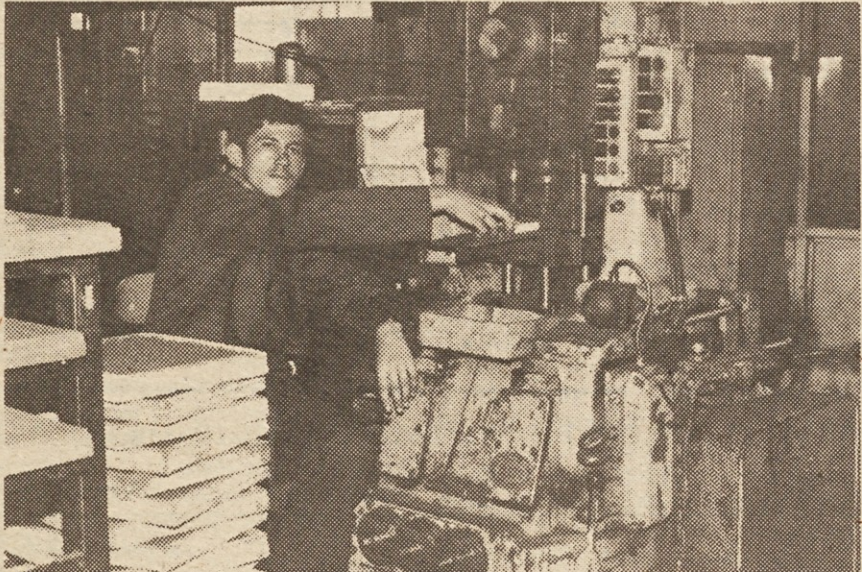
Velikih možnosti za koncentriranje služb v branži za našo TOZD pa ne vidimo, ker menimo, da vse funkcije, ki jih lahko učinkoviteje in uspešneje opravljamo v TOZD, moramo tam tudi opraviti. Prodajno in nabavno področje v Zmaju je toliko različno od ostalih TOZD v branži, da je nemogoča koncentracija teh služb. Seveda pa si bomo prizadevali za koncentracijo splošnih služb in pa za vsklajevanje razvoja.“

Tovarna baterij Zmaj se že vrsto let bori s prostorskimi težavami. Ker v sedanje prostore ne morejo postaviti niti enega stroja več, je posodabljanje proizvodnje nemogoče, pa tudi produktivnost dela je nižja kot bi lahko bila ob normalnih delovnih razmerah. V Zmaju so zato julija letos pripravili vso dokumentacijo za gradnjo novih prostorov na Stegnah. Ljubljansko banko so zaprosili za kredit, sklenili pa so tudi komercialne kredite z izvajalci gradbenih del tako, da bi z gradnjo lahko pričeli v letošnjem avgustu.

Toda zaradi spremenjene investicijske politike in ukrepov ZIS so trenutno ustavljeni vsi krediti, ki še niso bili dokončno odobreni, saj bodo to finančno maso uporabili za dokončanje že začelih investicij.

Zato sedaj v Zmaju delajo popravek investicijskega projekta in računajo, da bodo s lastnimi sredstvi, čeprav v manjšem obsegu z gradnjo pričeli še v letošnjem letu. Gradnja bo potekala v skladu z že osvojenim projektom, seveda pa nekoliko počasneje kot je bilo predvideno, najprej pa bodo zgradili skladišče za surovine in gotove izdelke.

F. Kmetič

Lavoslav Vičanovič stiska feritne magnetne.

Vzorčne meritve feritnih cevi.

Pogled v del montaže v TOZD Feriti.

lani. Kljub temu pa smo s tem rezultatom zadovoljni, saj smo za vse leto 1975 načrtovali le 2.050.000 din ostaneka dohodka.“

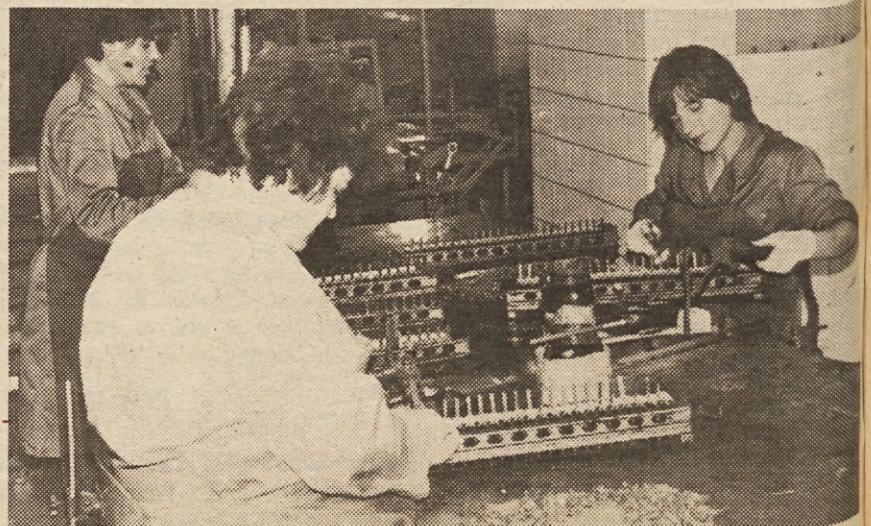
Tudi TOZD Feriti del reprodukcijskega materiala uvažajo in to v skupni vrednosti 3.630.000 din. Petino te vsote uvažajo iz vzhodnih dežel, ostalo pa iz ZR Nemčije, Kanade, Italije, medtem ko svoje izdelke izvažajo pretežno na konverti-

pa ne bodo mogli proizvajati. S proizvodnjo usmerjenih magnetov in profesionalnih feritov pa bi na drugi strani v Jugoslaviji odpadel uvoz teh izdelkov, ki zdaj dosega vrednost 20–30 milijonov dinarjev letno.

Ob tem naj povemo, da je TOZD Feriti vložila v skupna sredstva branže IEZE v lanskem letu 2.650.000 din, po odplačilu anuitet, sama pa ni imela 2 milijona din za lastno udeležbo pri dosegljivem kreditu 13 milijonov din.

Prav zato so pri TOZD Feriti predlagali podpisnikom samoupravnega sporazuma o združe-

DOPIŠUJTE V ISKRO

Karla Groboljšek in Seveda Hasanagić spajata baterije 3 L 12.

Delo delegacij samoupravnih interesnih skupnosti zaživelo

Leto in pol delegatskega sistema je za nami. Samoupravne interesne skupnosti so zaživele. Zanimalo nas je, kako poteka njihovo delo v praksi. Je v delegatskem sistemu res pri odločitvah zaživela volja proizvajalcev? Ali delegati prenašajo v odločitve mnenja in hotenja delovnih ljudi? O vsem tem smo marsikaj zvedeli v razgovoru z Marjanom Šmidom v Iskri v Železnikih, kjer Marjan predseduje delegaciji samoupravnih interesnih skupnosti.

Tovariš Šmid, kako o vsem, kar naj bi odločala, informirate delegacijo?

Nekega posebno originalnega načina informiranja ni. Pač pa so največji vir informacij sestanki, na katerih predelujemo predloženi material, o katerem bomo sklepali v Samoupravnih interesnih skupnostih. Poleg tega so vsem nam vir informacij sredstva javnega obveščanja — zlasti dnevno časopisje, tovarniško glasilo in Iskra, kamor tudi sam včasih kaj napišem. Poleg tega imamo naročenih nekaj izvodov Poročevalca, ki na dostopen način predloči material o bodočih odločitvah.

Na sestankih temeljito pretrremo domačo tovarniško problematiko in zadeve krajevnih skupnosti, v katerih so doma naši delavci. Seveda nekdo iz delegacije prej dobro predela in potem na sestanku predstavi material in predloge iniciativnih odborov in v zadnjem času Samoupravnih interesnih skupnosti. Programe, Samoupravne sporazume in način ter stopnjo financiranja smo vedno predložili Delavskemu svetu v informacijo in potrditev.

In kako informirate kolektiv?

Žal ravno izčrpnije in globlje informacijske poti še nismo uspeli formirati. Glavni vir informacij so zapisniki DS, ki so na razpolago na oglasnih deskah. Informiramo pa družbenopolitične organizacije in samoupravne organe v delovni organi-

zaciji, kakor sem že omenil, in ti so glavni informatorji in razlagalci v kolektivu. Seveda pa marsikaj napišemo v domače glasilo, čeprav ne sistematično. Resen vir informacij pa je vsakomur dnevno časopisje in RTV. Pogrešamo pa človeka, ki bi konfuzne in obširne materiale enostavno in bistveno povedal delavcem v nekaj stavkih, marsikdo se skozi množico materiala ne prebije do konca, vsaj jaz imam za mnoge tak občutek.

Delegacija SIS se večkrat sestane, o čem ste v tem letu in pol razpravljali?

V začetku smo sodelovali pri soustanovitvi interesnih skupnosti. Nato smo predelovali samoupravne sporazume in dali nanje svoje pripombe ob sestavljanju. Tako smo že v dokumente prenesli naše želje, interese in našo specifično problematiko.

Kako je sestavljena vaša delegacija, da je kos svojim nalogam?

Naša delegacija je sestavljena iz neposrednih proizvajalcev in tehničnega kadra. Kadrovsko nismo strokovnjaki za svoja področja, pač pa smo „vzorčno“ predstavništvo kolektiva, ki ga zastopamo.

Se kdaj posvetujete s strokovnjaki v tovarni, zlasti za področja, ki so zahtevnejša?

Za večino rešitev se posvetujemo z domačimi strokovnjaki in vprašamo za mnenje bivše in sedanje funkcionarje, ki so strokovno usposobljeni

Marjan Šmid.

Po 35 letih službovanja v razvojnem področju Elektromehanike je odšla v zasluženi pokoj Albina Bradač. Cvetje, spominsko darilo in obilo iskrenih želja so ji poklonili sodelavci.

Na praksi v Elektromotorjih

Počitnice so. Mladi so na morju, po planinah in na poteh po Jugoslaviji in po Evropi. Pa ne vsi. V Železnikih so te dni opravili prakso „domači“ študentje opravljali kaj različno delo. V razvoju za risalno desko, v montaži na tekočem traku in v obdelovalnici za stružnico.

Ob našem obisku so imeli ravno „teoretične dneve“, kakor pravijo oni srečanju z vodilnimi delavci v tovarni. Sredi prakse namreč skušajo v treh dneh približe spoznati problematiko tovarne, delo družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in tehničnih služb. Prvi dan so spoznali strukturo svoje branže, TOZD in oddelkov, nato pa so imeli enourni pogovor s predsedniki Mladine, ZB, ZK in s predsednikoma branžnega ter DS TOZD. Vprašanja so kar deževala in pogovarjali so se o prestrukturirani po novi Ustavi, o branžah in splošnem ljudskem odporu. Tako so učenci, dijaki in študentje dobili vpogled v vsa področja družbenopolitičnega dogajanja v tovarni.

Drugi dan pa so se srečali z direktorjem, pravnikom, vodji razvoja, tehnološkega oddelka in kontrole. Pogovarjali so se o poslovanju, tehničnih sposobnostih, pravicah in dolž-

ali imajo izkušnje na področju, ki ga obravnavamo.

Kako zveste za mnenje kolektiva, ki ga zastopate?

Že po tovarni se v debatah zve marsikaj. Seveda pa na sestankih ljudje povedo svoje mnenje. Proizvodni sestanki so glavni vir želja in tendenc kolektiva. Poleg tega člani delovne organizacije povedo svoje mnenje preko družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov.

V tej fazi razvoja naše samoupravne družbe smo lahko zadovoljni z doseženim. V vsem odločajo tisti, čigar sredstva se trošijo v samoupravnih interesnih skupnostih. Prav tako imajo besedo pri odločanju porabniki sredstev. Tako na primer štipendisti pri štipendijah. Pač pa smo posamezniki prešibki, da bi lahko obvladali

problem še globlje in resneje in bi tako bolj avtoritativno sodelovali pri odločitvah. Pač nismo še zreli. Toda vidi se organska rast misli nove ustave. Večkrat razmišljam, kaj bi se dalo narediti, da bi na sestankih delovni ljudje povedali svoje mnenje jasno in ravno. V razgovoru osebno zveš marsikaj, na javnih tribunah pa nekako prosto odločanje večkrat ne steče. Mislim, da bi tu morala narediti svoje predvsem široka in vsestranska ter dostopna informiranost vseh delovnih ljudi.

KF

IVAN SERGEJEVIČ TURGENJEV: Razgovor

Vrhovi Alp... Dolga veriga strmih pobočij... Samo osrčje gora. Nad vršaci se boči bledezeleno, jasno, molčeče nebo. Hud, oster mraz; trd, iskrec se sneg. Iz snega štrlijo divje grmade obledelih, od vetra oglodanih skal.

Dve kopi, dva velikana se dvigata na obeh straneh obzorja: Jungfrau in Finsteraarhorn.

Pa reče Jungfrau sosedu:

„Kaj boš povedal novega? Ti vidiš dalje... Kaj je spodaj, v dolini?“

Preide nekaj tisoč let: ena minuta. In Finsteraarhorn zagradi v odgovor: „Gosti oblaki zakrivajo zemljo... počakaj!“

Preidejo spet tisoči let: ena minuta.

„No, in sedaj?“ vpraša Jungfrau.

„Sedaj pa vidim; spodaj je vse enako: pisano in majhno; vode postajajo modre, gozdovi se črniijo, kupi nakopičenih skal dobivajo sivo barvo. Okrog njih se zmerom mrgole hrošči, tisti dvoonožci, veš, ki vse doslej niti enkrat niso mogli oskruniti ne tebe ne mene.“

„Ljudje?“ — „Da, ljudje.“

Preide tisoč let: ena minuta.

„No, in sedaj?“ vpraša Jungfrau. „Hroščev vidim manj“, zagradi Finsteraarhorn, „zjasnilo se je spodaj; vode so ožje, gozdovi so se razredčili.“

Pred spet tisoč let: ena minuta.

„Kaj vidiš?“ vpraša Jungfrau.

„Okrog naju, v bližini se je popolnoma sčistilo“, odgovori Finsteraarhorn, ampak tam v daljavi, po dolinah so še lise in nekaj migota.“

„Pa sedaj?“ vpraša Jungfrau po novih tisoč letih — eni minuti.

„Sedaj je dobro“, odgovori Finsteraarhorn. „Čedno je povsod, čisto belo, kamor pogledaš... Povsod leži naš sneg, debel sneg in led... Vse je zamrznilo. Lepo je sedaj, in mirno.“

„Dobro“, odgovori Jungfrau. „Vendar, dovolj sva se naklepetala, starec. Čas je, da zadremljeva.“

„Čas, res.“

Spijo nebotične gore; spi zeleno, jasno nebo nad zemljo, ki je utihnila za vekomaj.

Poslednji put

(SALIHU)

Koračajmo večeras po sečanjima smelo i neboj se što se od večeras ne poznajemo.

Koračajmo večeras pored svih bioskopa i provirimo unutra: da li su neki novi zaljubljenici na našim mestima u desetom redu? Koračajmo večeras u budućnost (svako u svoju) i čuvaj sve puteve jer ti nove niko dati neće.

ZENEL TOPALI
Avtoelektrika
Nova Gorica

Pasivni in aktivni kulinarčni strokovnjaki na pikniku.

Bojevito, toda športno srečanje v nogometu.

Skupina letošnjih praktikantov v naši tovarni elektromotorjev v Železnikih.

ISKRA COMMERCE — SEKTOR MARKETING

Iščemo strokovne sodelavce

Iz lastnih vrst iščemo strokovnjake z najmanj srednješolsko izobrazbo, ki imajo smisel in veselje za pisanje, oz. urejanje komercialno-tehničnih publikacij.

Delo je zanimivo in pestro, saj gre za celotno področje Iskrinega proizvodnega programa in tako nudi tudi možnost vsestranskega osebnega strokovnega izpopolnjevanja.

Vse, ki vas tako delo zanima, vabimo, po možnosti najpozneje do 1. septembra, na razgovor. Z veseljem vas bomo seznanili s podrobnostmi o delu in o drugih pogojih.

Naš naslov je: Iskra Commerce — Sektor marketing, Ljubljana, Tržaška 49.

KF

Mikrofilm si utira pot

V prostorih Iskrine stolpnice v Ljubljani je bilo 19. junija prvo posvetovanje o mikrofilmu v Sloveniji. Namen posvetovanja je bil informirati slovenske delovne organizacije in ustanove o prednostih uporabe mikrofilma v poslovanju z dokumentacijo, hkrati pa združiti vse dosedanje in bodoče uporabnike mikrofilma v Sloveniji v enotno organizacijo.

V naši državi je bilo že pred leti ustanovljeno Mikrofilmsko združenje Jugoslavije, ki pa zaradi velikega prostora ni moglo v celoti opravljati svojega poslanstva. Pokazala se je potreba, da bi se v okviru združenja ustanovile sekcije v republikah in AP. Tako je bilo to prvo posvetovanje o mikrofilmu združeno tudi z ustanovitvijo sekcije za Slovenijo.

Iz poročil je bilo na posvetovanju mogoče spoznati, da se je mikrofilm v zahodnih državah zlasti v ZRN že močno uveljavil in da so se zanj odločile tudi nekatere naše delovne organizacije in ustanove, med njimi Iskra - PS in Iskra - Elektromehanika. Mikrofilm se pojavlja v različnih oblikah, najpogosteje pa kot 16 mm film za snemanje pisanega gradiva (knjige, poslovna dokumentacija itd.), oz. kot 35 mm film za snemanje tehniške dokumentacije (risbe). V zadnjem času pa se uveljavlja tudi povezava računalnika in mikrofilma, dobivamo več iz računalnika na računalniških formularjih, temveč direktno na mikrofilmu različnih širin.

V vseh oblikah predstavlja mikrofilm sredstvo, ki učinkovito zmanjšuje obseg arhivov in arhiviranega gradiva (do 98%), povečuje hitrost posredovanja podatkov, hkrati pa omogoča, da z dodatnimi napravami spet lahko izdelamo iz posnetka reprodukcijo v naravni, ali pomanjšani velikosti originala.

Z uvedbo mikrofilma v poslovanje z dokumentacijo se v marsičem spreminja sedanj način dela na tem področju.

Prav v tem pa je mnogokrat težava,

Francoski mladinci v Iskri

KRANJ - 19. julija je prispela v Kranj skupina 25 mladincev iz francoskega mesta La Ciotata. Francoske mladince so sprejeli predstavniki OK ZSMS. Goste je sprejel tudi predsednik Občinske skupščine Tone Volčič.

V teh dneh so se mladi Francozi seznanili z razvojem gorenjske metropole po igri in z načrti za v prihodnje. Ogleдали so si mestne zanimivosti ter obiskali več osnovnih organizacij ZSMS.

Prejšnji četrtek so mlade pobratime sprejeli predstavniki mladinske organizacije v Iskri - Elektromehanika. Po ogledu proizvodnje TOZD v Savski loki, so francoskim gostom predvajali filma „To je Iskra“ in „METACONTA 10 C.“

Popoldne je francoska skupina preživela na prijetnem pikniku ob kranjski trim stezi. Veseli in izredno razigrani francoski mladinci so si z mladimi Iskraši krajšali prijetne ure piknika z odbojko in nogometom. Prijetni vonj čevapčičev jih je večkrat zvalil z igrišča. Jaz pa sem to pot spoznal, da je naš sekretar Janez Žakelj tudi mojster čevapčičev. Skratka, naši gostje so se med Iskraši prijetno počutili.

Med bivanjem v Kranju so mladinci iz La Ciotata obiskali dve delovni organizaciji, Iskro in Tekstilindus. Obe OZD sta organizirali srečanja, ogleda tovarn in piknike z namenom, da bi se mladi bolje spoznali. Francozi so se med nami zelo dobro počutili. Pač pa so bili naši mladinci nekoliko nezadovoljni, ker so glede na relativno mladost Francozov težko izmenjavali mnenja o resnejših zadevah. Skupine francoskih mladincev, ki prihajajo v Kranj iz pobratenege La Ciotata, so že vrsto let problematične. Premladi so, tudi socialna struktura očitno ni najboljše. Menim, da nam tak sestav skupin, ki leto za letom prihajajo iz Francije, onemogoča poglobitev in razširitev prijateljskih vezi.

Z naše strani je položaj popolnoma drugačen. Struktura kranjskih mladincev, ki bodo odpotovali v Francijo, je starostno in socialno široka. Zato naši mladinci v Franciji večkrat pogrešajo pogovore, s katerimi bi se bolj seznanili z aktivnostjo francoske mladine in ne le s preživljanjem prostega časa.

Alojz Boc

ki jo zagovorniki mikrofilma najteže preskočijo. Predolgo smo namreč živeli med kupi papirja, da bi tako rekoč čez noč spremenili svoje mišljenje in se prilagodili novim oblikam dokumentacije in posredovanjem informacij. Možno pa je tudi, da niti ne želimo spreminjati sedanega sistema dela, čeprav moramo iskati (starejše) podatke po podstrešjih, kletih in zaprašenih omarah.

Naloga izvršnega odbora sekcije, ki je bil izvoljen na posvetovanju, bo vsekakor izredno obsežna prav zaradi vseh omenjenih problemov. Iz ankete med udeleženci posvetovanja, je bilo namreč ugotovljeno, da se jih večina želi včlaniti v sekcijo, od katere

Mladi Francozi so obiskali tudi Elektromehaniko.

Prijetne so bile urice na pikniku.

Mladinski piknik je popestril nogomet.

HITROPOTEZNI ŠAHOVSKI TURNIR V ŠENTJERNEJU

V osnovni šoli v Šentjerneju bo v soboto 23. avgusta ob 8. uri šahovski hitropotezni turnir, na katerega vabimo vse šahiste Iskre, ljubitelje tovrstne šahovske igre. Ta turnir bo štel za posamično prvenstvo Iskre, zato je prav, da se ga udeležimo v čim večjem številu. Udeležbo na turnirju je treba javiti Francu Šiški, telefon: (068) 85320, ali pisмено na Iskra - IEZE - TOZD Upori, Šentjernej - čimprej. Šahisti Iskre vabljeni!

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA, Delovna skupnost Skupne službe vabi k sodelovanju

SODELAVCA

ki bo delal na področju dejavnosti marketing raziskav, gradil in usmerjal informacijsko dejavnost ter usposabljal informacijske vires za potrebe razvojnih, raziskovalnih in tržnih dejavnosti v ZP Iskra.

Za to delo je potrebno

- imeti visoko ali višjo izobrazbo
- izkušnje na področju informatike oz. na področju dejavnosti ZP Iskra
- obvladati angleški jezik ter pasivno znanje še enega svetovnega jezika
- odslužen vojaški rok
- tri mesece poskusnega dela.

Pismene ponudbe pošljite v roku 15 dni po objavi v dnevnem časopisu na naslov: ISKRA COMMERCE, Kadrovsko-socialna služba, Topniška 58, Ljubljana.

seveda pričakujejo določene ugodnosti na področju informiranja, izobraževanja in enotnega nastopa nasproti proizvajalcu opreme in sredstev ter njihovim zastopnikom v Jugoslaviji.

Prizadevati si bo moral, da bo mikrofilm dobil svoje mesto tudi v učnih programih naših izobraževalnih ustanov, kajti danes že ugotavljamo, da enostransko obravnavanje obdelave in posredovanja informacij samo z uporabo računalnika ne more biti osnova za dobro organiziranje informacijskih sistemov.

Posvetovanje je pokazalo, da moramo v prihodnosti nujno računati na ozko povezanost računalnika in mikrofilma, če želimo uskladiti obdelavo in uporabo pišanih in risanih podatkov.

Božo Malovrh

PORTRETI ISKRAŠEV

NADA FARČNIK

Nada Farčnik dela v Iskri že 29 let. Od l. 1963 je zaposlena v servisu Iskra-Commerce na Trubarjevem trgu v Kranju pri prevzemu in oddaji električnih aparatov. Obiskali smo jo na delovnem mestu in razvil se je takle pomenek:

„Kako ste zadovoljni svojim delom in osebnimi dohodki?“

„Navajena sem dela z ljudmi že od prej, ko sem delala še v prodaji v Elektromehaniki.“

„Dobivate veliko reklamacij in naročil za popravila?“

„Dela je vedno dovolj, saj popravljamo tudi izdelke drugih tovarn.“

„Kaj pa skladiščni prostori

„Premajhni in neustrezni so za tako veliko področje kot je Gorenjska, čeprav po pogodbi tudi Elektrotehnično podjetje Kranj popravlja Iskrine izdelke.“

„Ste pri svojem delu kdaj kaj posebnega doživeli?“

„Človek doživi marsikaj. Stranke se vedejo različno. Včasih se upravičeno jezijo na nas zaradi prekasnih popravil, ki pa so spet posledica zastojev materiala na carini.“

„Ali vam je bilo prejšnje delo bolj všeč?“

„Niti ne, saj spada v isti resor in nekih posebnih sprememb nisem čutila.“

„Kako pa kaj zdravje?“

„Še kar dobro in upajmo, da bo tako tudi v bodoče.“

„In kakšne so vaše želje v zvezi z delovnim mestom?“

„Želeli bi si pravočasno dobavo materiala in večje prostore, predvsem pa Iskrine trgovine za polizdelke, po katerih je po vsej Gorenjski veliko povpraševanja.“

Drugo leto bo 30 let, odkar je Nada Farčnik pri Iskri in tega jubileja se zelo veseli. Moti jo samo to, da veliko nekdanjih sodelavcev ne bo prisotnih pri jubileju, saj jih je večina že upokojenih ali pa so v prodajnih oddelkih branž. Kljub temu upamo, da bo potekal v kar najbolj slavnostnem in veselem vzdušju, saj biti 30 let član Iskrinega kolektiva ni kar tako, kaj menite?

V.B.R.

Okvirni program dela likovnikov Iskre

PREDLOG

Likovno društvo ZP Iskra Ljubljana

OKVIRNI PROGRAM DELA

likovnega društva za leto 1975.

1. IZOBRAŽEVALNI PROGRAM

obsega vso tisto dejavnost in strokovno pomoč društvu, ki bi v največji meri pripomogla k razširitvi teoretičnega in praktičnega znanja slehernega člana in zato k dvigu kvalitete del.

V okviru izobraževalnega programa predvidevamo:

Delovanje redne likovne šole pod vodstvom strokovnega mentorja - akademskega slikarja ali kiparja - z nalogo, dati članom osnovno in poglobljeno praktično in deloma teoretično znanje.

Če ne bi mogli to šolo organizirati sami, se je naši člani lahko udeležijo v društvu likovnih samorastnikov - Ljubljana, Kerkov trg 2, soba 15, ob torkih od 16.30 do 19. ure. Zato prosimo zainteresente naj sporočijo, ali so za predlog v prvem odstavku ali v drugem.

Strokovna predavanja akademskih slikarjev ali umetnostnih zgodovinarjev z namenom razširitve predvsem teoretičnega znanja. Na ta predavanja lahko pride sleherni član našega kolektiva.

Obiski likovnih razstav. V okvirju izobraževalnega programa načrtujemo skupne ogleda posameznih razstav v Ljubljani pod vodstvom strokovnjakov (naš mentor ali kustosi). Teh obiskov se lahko udeležijo vsi Iskraši.

Strokovna ekskurzija v drug kulturni center za vse člane društva z ogledom likovnih razstav, posebno važnejše priložnostne razstave npr. v Mariboru, Zagrebu, Trebnju, Kostanjevici ali podobno.

2. RAZSTAVNA DEJAVNOST

Predstavitev del naših likovnikov po posameznih tovarnah.

Društvo bo vsako leto organiziralo tradicionalno razstavo naših likovnikov ob prazniku Iskre. Udeležba na tej razstavi je obvezna. Vsak udeleženec te razstave dobi zahvalo. Ker je ta skupna in tradicionalna razstava hkrati prikaz dejavnosti naših likovnikov, se posamezniki ne nagrajujejo. Na dan Armije (22. decembra) bo vsako leto razstava na temu NOBJ.

Članom društva je ZP Iskra ali posamezni TOZD lahko pokrovitelj, zato mora vsak zainteresirani član našega društva preko upravnega odbora prositi za soglasje. Prošnjo je treba poslati vsaj dva meseca prej.

Izmenjevalne razstave z drugimi

likovnimi društvi v Sloveniji in Jugoslaviji - predstavitev naših del pri drugih likovnih društvih in njihovih del v Ljubljani ali ostalih TOZD organizira tovarnah.

Društvo bo organiziralo razstavo naših del v drugih podjetjih.

Organizacija razstav likovnikov akademikov v naših tovarnah z namenom pokazati našim delavcem tudi umetnost profesionalcev oziroma akademikov.

Organizacija razstav likovnih del pionirjev oziroma otrok Iskrašev in šolske mladine iz kraja ali v krajih, kjer so naše tovarne.

Član našega društva ne more samostojno ali skupinsko razstavljati v imenu našega društva, če od upravnega odbora ne dobi dovoljenje.

Če naš član razstavlja samostojno ali skupinsko, je dolžan dati tajniku naslednje podatke:

- ime in priimek
- kako je razstavljal (samostojno ali skupinsko)
- kje je razstavljal (ime kraja in galerije)
- če je razstavljal skupinsko - navesti ostale udeležence
- koliko del razstavlja
- uspeh
- če je izdan prospekt ali katalog, dati 2 izvoda.

3. SLIKANJA V NARAVI

Popoldanska slikanja v naravi. Interna kolonija naših članov. TOZD ali tovarna lahko organizira likovno kolonijo, s tem, da vsakemu udeležencu plača prevozne stroške, dnevnic in prenočišče največ za 6 dni. Vsak udeleženec te kolonije mora dati eno kvaliteto delo organizatorju.

Naši člani se lahko udeležujejo kolonij, ki jih organizirajo ostala društva ali kolonije. V tem slučaju društvo ne plačuje stroškov.

4. SODELOVANJE Z OSTALIMI DRUŠTVI

Srečanja, pogovori in izmenjava mnenj s ostalimi likovnimi društvi Slovenije in Jugoslavije.

5. DRUŠTVENI IN RAZSTAVNI PROSTOR

Prosimo odgovorne forume, da omogočijo boljše dejavnost, kot naprimer: šahovno, planinsko, likovno, pevsko, športno itd. Zato predlagamo, da se določijo eden ali dva prostora za te dejavnosti, s tem, da ima vsako društvo ali sekcija te prostore na razpologo en dan v tednu.

Predlog tov. Logarja, da se v PPC določijo za likovnike razstavno-prodajni prostor, je tudi naša želja. Na ta način bi članom našega kolektiva bila dostopna dela naših likovnikov, likovniki pa bi z denarjem od prodanih slik krili stroške in imeli možnost nadaljnega dela.

Ivan Razboršek

Dopust

(Superhumor)

Dopust je ena izmed tistih čudovitih stvari, ki si jih človek želi vsak dan, da, prav vsak dan. Zakaj? Mislim, da je to vprašanje povsem odveč, kajti le kaj bi bilo, če bi se mu želja izpolnila? Oh, kakšni čudoviti načrti bi se uresničili, kaj vse bi lahko človek naredil in...

No, ker pa dopust ni luksuz, ki bi trajal vse leto, ga je treba zato tembolje izkoristiti. Tudi mi se odpravimo na morje, ki je ena tistih množičnih romarskih poti, pri katerih dobiš barvo, izgubiš pa denar. Ker smo povprečna slovenska družina, s povprečnim nacionalnim dohodkom, imamo le podpovprečen avto. Žal smo tudi brez „zlahte“ na konvertibilnem področju svetovne delitve dela (in sredstev). Kljub temu smo si programe letovanj turističnih organizacij le ogledali. Meni osebno je bil še najbolj všeč program letovanja na Kanarskih otokih. Ugajal je tudi ženi. Toda, če pomislimo, kako hitro bi izginil naš povprečni dohodek iz denarnice, se mi prične srce trgati in prav čudim se, kako da pri povprečnejših ni več srčnih obolenj kot jih je.

In končno pride dopust ter temeljite priprave nanj. Otroka sitna, žena nič manj in kakšna tiha sreča — tašča je že pokojna. Ko pričnemo pripravljati prtljago, imam občutek, kot bi šla teta Mara in Toni s Flokijem k skavtom. Med tem drendajem me naš najmlajši sprašuje, če je morje res slano in tako naprej in s tem morečim morjem me ubija, dokler se ne spomnim tiste čudovite oddaje „Cik-cak“ na televiziji, kjer v prijetnem animiranem filmu Janez razloži Micki, da je okoli in okoli samo obzorje, na sredini pa „Mercator“ ali nekaj podobnega...

In že smo na poti: nabiti v avtomobilčku se sladko smejimo morju, ki je celih pet ur oddaljeno od nas in pomislimo, kako čudovito je, ko se s „plehom“ zagostiš opoldne v kakšno čudovito kolono in počasi voziš naprej. „Pleh“ pa se tako prekleto greje, da po eni uri že kar plavaš v znoju in te nekje na tistem vzpodbuja le še čudovita misel na hladno morje.

Ker se vsaka muka enkrat konča, pa čeprav z določenimi žrtvami, se konča tudi naša. Prispeli na cilj. Že izbiramo „camping“ in z velikim naporom postavimo šotor. Nenadoma se iz čedalje temnejših oblakov nad nami ulije dež. Pravzaprav nič hudega. Videti pa je absurdno, da najprej ves prepoten čakaš na ošvežitev, ko pa dočakaš dež, pa takoj zgmiš v šotor. Z mislijo „slab začetek — dober konec“ pričakujemo čudovite jadranske sončne dni. Začuda se med tednom prikaže celo sonce in mi vsi v dir, pa na plažo! Žena med pripravljanjem kosila ob pogledu na sonce izgubi pamet, kar nemudoma označim s komentarjem „koza trapasta“. In kosilo šele — prazna plinska bombica, juha se je povrnila nazaj v jušni koncentrat, pire je še najbolj podoben karamel sladkorju, golaž (ki je bil lepo pakiran in ga je žena odprla) pa ima goste! Tisoči mravljič ga pridno odnašajo v svoja skladišča.

Vendar to ni najhujše. Naš mulc je prinesel čudovite rakce in žena ne bi bila žena (spomnite se samo mojega pravkaršnjega komentarja o njej), če se ne bi z neznanimi recepti francoske kuhinje lotila njihove priprave. Problem se pojavi šele ob jedi — kako naj človek ve, ali so sploh užitni? Jaz osebno se nič kaj dosti ne razburjam. Vstanem in odidem v restavracijo, kjer si naročim kosilo in — jasno — dva deci črnega. In glej, nenadoma ob šanku zagledam nekdanjega sošolca Mitja. Pokličem ga in on prisede. Kosit pričnem s hitrejšim tempom. Pa ne da bi se bal, da bi mi pojedel kosilo. Nagonsko zasluhtim, da se bo dan (ali celo noč) naporno končal. In res: beseda da besedo, več besed da liter, še več besed pa mnogo litrov. Po kdove kakšni orientaciji pridem končno do našega šotora (vsaj mislim, da je bil

naš) in zagledam z grozečo energijo nabiti obraz, ki bdi nad menoj. Moj prisiljeni nasmešek nato spremlja koncert, ki sledi in ki se ga udeležuje ves „camp“. Imam občutek, da nas vsi tudi razumejo, saj žena starta s pravim esperantom. Čakam samo še vnebohod. Še nikoli prej se nisem priporočil Bogu, tokrat pa sem se. In zakaj? Da bi bilo čimprej konec zanimivih dialogov, ki bi vsakega biologa etc. spravili v zadrego. Predstava kljub temu traja dovolj dolgo, da zaslišim, tisti močnostni slovenski glas, ki s polno mero poroga reče: „Bi lahko pri vas utišali tranzistor!“ Bes je v tem, da sem resnično nemočen, da bi to dosegel. Pa kaj moremo?

Zanimiv je tudi dan, ko soproga kupi neko revijo in opazi v rubriki „Zaupni pomenki“ vprašanje neke N. N., če ima lahko spolne odnose v šotoru, v katerem spita tudi dva otroka — delikaten problem so rešili seksolog, psiholog in ne vem, kdo še vse (pri časopisu namreč, da ne bo pomote), midva pa tako, da greva na sprehod v bližnji gozdiček. Ko se že skoraj namestiva pod dišeče borovce, se skoraj tudi usedeva na že segret parček. Tako pač odideva, v drugo pa sva previdnejša pri izbiri prostora.

Prigod je še več, a bi človek težko opisal vse, kajti o velikih traparijah „zgodovina molči“.

Ker naš povprečni dohodek na Jadrančku izhlapeva (kljub relativno visoki vlagi v zraku, grlu in še kje), se odločimo, da svojo skavtsko opremo pospravimo in gremo

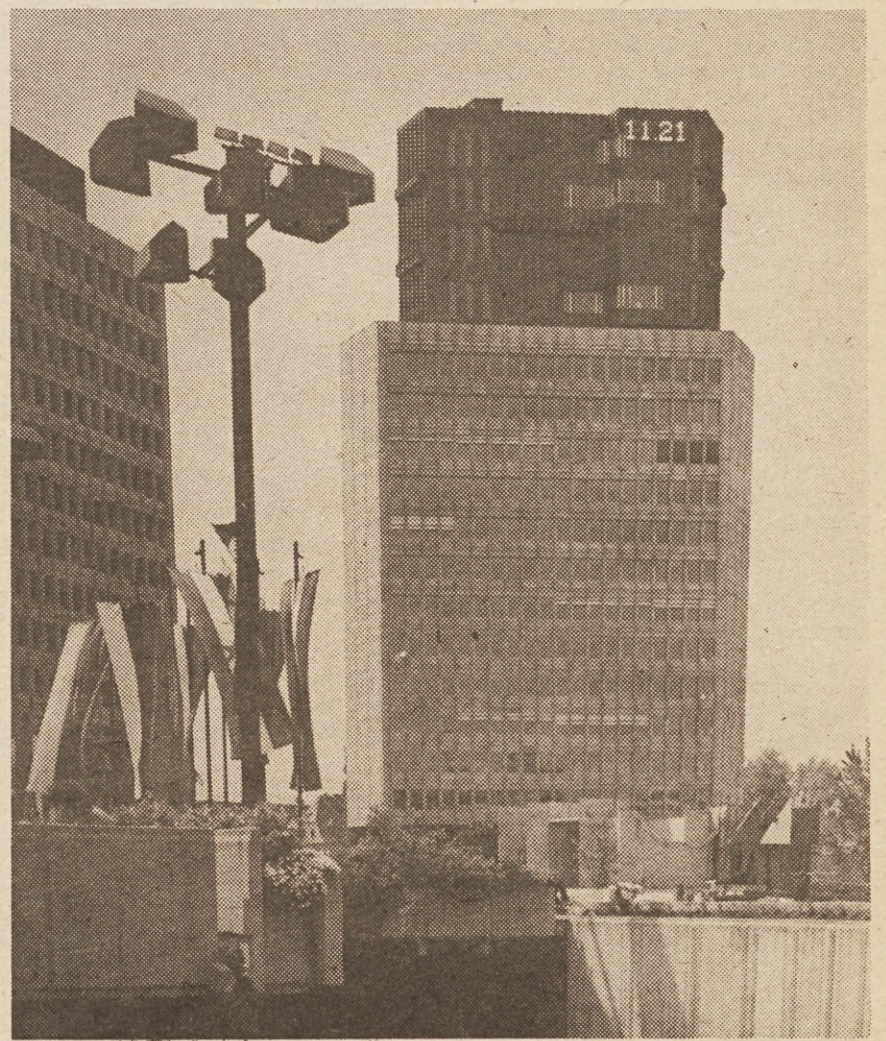
krompirja in ženka pripravi enkrat za spremembo užitno večerjo, ki pa ima kasneje učinke, še najbolj podobne poletom iz programa Apollo. Jaz s svojim želodcem namreč stalno in sistematsko naskakujem WC. Imam občutek kot da imam morsko bolezen in da bo „čiščenje“ celo drobovje tako preparalo, da se bo črevesje sprjelo.

Po naporni noči človek zjutraj vstane kot poteptan pes in nekje globoko v sebi začuti, da bi bilo le bolje, če bi še malo „zalegel“. Toda pred menoj je velik in svetel cilj — na delo!

Tam me delovni tovariši sprašujejo, če sem bil na morju in groza, to me vpraša vsak in vsakomur moraš odgovoriti, čeprav ti v možgane udari impulz „madona, pa ja ne zafrkavajo?“ In s temi dolgočasnimi vprašanji me proletariat mori in mori, jaz pa ves trpeč čakam zveličanje, ki se bo prikazalo v obliki hladne spalnice z veliko, veliko posteljo.

Naporni delavniki torej preživim. Doma nekaj na ekspres pojem, nato poslušam krajši koncert svoje ženke in se pred koncem zdvim v spalnico ter po vsej dolžini zgrmim na posteljo, ki pa ni pričakovala te pretirane obremenitve. Takoj je ob nogo, kar me pa sploh ne moti, da ne bi pri priči zaspal kot ubit in še enkrat v sanjah doživljal lepote Jadrana: morje, sonce, litri takšni in drugačni...

Na Jadrančku počitnikoval:
D. F. Furly

„Semafor“ na naši stolpnici vzbuja zanimanje mimooidov.

Ugibanja Ljubljančanov in odgovor nanja

Iskrine minute in stopinje

Da si kvarimo ugled in dobro ime, da nas to ni vredno, da naj „šklemfo“ vržemo v smeti, ker ne kaže prav, niti časa niti temperature, sploh pa da že nekaj dni ne dela, si je pred nedavnim po telefonu dal duška neznan občan. Dobrohotne pripombe razburjenega anonimnega pa tudi vrste drugih ljudi dokazujejo, da so se Ljubljančani zelo navezali na elektronski display, napravo, ki na Iskrini stolpnici na Trgu revolucije označuje čas, temperaturo in ime podjetja.

Delovni ljudje Ljubljane namreč vsako jutro — pa tudi čez dan — vneto naravnava svoje ure po času, ki ga kaže ura na stolpnici. Temperatura pa jih v teh poletnih mesecih venomer opozarja, kako prijetno bi bilo zamenjati pisarniški stol za ležalnik in tekoče probleme za kozarček „problematične“ tekočine.

Zato so se nemalo začudili, ko so 28. julija svetlobni napisi nenadoma ugasili. Prekinitev so komentirali z vrsto ugibanj in mnenj, ki so se bolj ali manj približala resnici. Le-ta pa je naslednja.

Prekinitev je bila nujno potrebna zaradi obvezne kontrole, ki so jo te dni opravili strokovnjaki proizvajalca in dobavitelja, podjetja Movie Display iz Torina. Dogovorjeno je namreč bilo, da bo elektronski sistem deloval neprekinjeno dva meseca; v tem času naj bi ostal nedotaknjen, da bi proučili morebitne odklone in nato odpravili pomanjkljivosti. Vedeti je namreč treba, da je bila dvomesečna preizkusna doba potrebna tudi zaradi specifične namestitve (naprave stojijo na vseh treh straneh Iskrine stolpnice), ki terjata skladnost delovanja; to pa je za italijanskega dobavitelja predstavljalo posebno naročilo.

Ura, ki deluje na načelu kristalov in na frekvenci 10 megahercov, je v teh dveh mesecih zaostala za dve minuti, kar je v tehničnem jeziku -27,7 Hz. V začetku avgusta so italijanski strokovnjaki opravili meritve in motnje odstranili. Kot jamstvo za brezhibno delovanje v bodoče so ponudili 500.000 lir za primer, če bi do konca oktobra letos ura pokazala odklon, ki bi bil večji kot plus ali minus 4 Hz, kar predstavlja minimalno toleranco. Dogovorjeno je bilo, da bodo uro naravnali po radijski napovedi časa vsak dan ob šestih zjutraj.

Glede temperature, ki jo prav tako označuje naprava na Iskrini stolpnici, pa je stvar drugačna. Sistem je nameščen na višini 75 metrov, zato je razlika med to temperaturo in tisto na tleh približno dve stopinji. Poleg tega je pri meritvi temperature na tej višini treba upoštevati tudi razgretost bakrene konstrukcije.

Zato je bilo dogovorjeno, da bodo odslej temperaturo merili ob vznožju stolpnice. Od 1. avgusta dalje torej display kaže temperaturo na Trgu revolucije.

Hidrometeorološki zavod SRS in Iskra pa se dogovarjata o postavitvi vremenske hišice v bližini spomenika revoluciji tako, da bi Iskrin display prikazoval temperaturo Ljubljane. Za tako rešitev pa bo potrebno soglasje Urbanističnega inštituta SRS in Zavoda za izgradnjo Trga revolucije zaradi zaščite in arhitektonske pravilnosti Trga revolucije.

Elektronska naprava, ki je zdaj v celoti preizkušena in, ki odslej upajmo ne bo več povzročala hude krvi, je edina te vrste v Jugoslaviji. Pač pa stoji enak sistem na pristaniški stavbi moskovskega letališča Šeremetjevo.

M. Maksimovič

JAZ MUČENIK PA MOLČE BULJIM V CESTO PRED SEBOJ IN MISLIM...

dalje — se pravi, proti domu. Naš fičo veselo ropota po luknjastih cestah. Pot je prav tako dolga, morda še malo daljša, kajti brez dinarja v žepu, oziroma absolutno brez denarja nam ne preostane drugega kot da potujemo in drvimo domov. Žena me ošteva, da bi lahko ostali še za nekaj dni, otroka tuleč zahtevata sladoleđ, jaz mučenik pa molče buljim v cesto pred seboj in mislim „morda bo pa doma še kakšen dinarček, da bom skočil na en pir?“

Domov pridemo sorazmerno pozno. O „piru“ ne duha ne sluha. Gostilne so že zaprte. Zato pa doma v kleti odkrijemo še malo

Pravilen odgovor nagrajuje

ODLOMEK

Kolikokratov me po mestu žene
Zagledat tebe želja; ne odkrije
Se men obraz lepote zaželjene.

V samoti iz oči mi solza lije,
Zatorej pesmi tebi v čast zložene
Iz krajov niso, ki v njih sonce sije.

1. Kdo je avtor odlomka iz tega spleta pesmi in kako se splet imenuje?
2. Kdo je likovno upodobljal ta pesniški splet?
3. Kateri slovenski skladatelj je napisal na to temo svojo obsežno simfonično vokalno skladbo?

Brivnik za norce

Tof je sicer zajamčena zaščitna znamka slovenskega humorja in resne neresnosti, tem bolj, ker je zasidral svojo anteno na stopnišču Pavlihe s strokovnim področjem: servis za smeh. Nič čudnega torej, če se je torej zgrozil, ob moji želji, da bi odgovarjal za tako resen list kot je Iskra in to v počitniškem času, ko vsi časi tega veličastnega delovnega kolektiva tako marljivo počivajo, da bi zbrali novih moči za plamteče delovne podvige v rednem delovnem obdobju. In ko smo mu postavili vprašanje o tem, kaj sodi o tovarniških listih nasploh, je bil ne samo resno prekvاشen, ampak tudi prestrašen, da bi sploh mislil na kakšno drugo tovarniško glasilo, kot prav na Iskro, pa četudi imajo dimnike povsod...

„Iskreno moram priznati, da tovarniškega tiska ne sledim redno, da se mi pa zdi, da se iz tovarniških listov vse premalom kadi... Tu ne mislim na onesnaževanje okolja, ampak na tisti prah, ki ga v tovarnah tako radi stepajo za vogalom...“

— Ali raje vidite, da vas obrijejo z električnim brivnikom Iskra-Braun sixtant, ali raje vidite, da vas najprej najzajfajo...?

„Predvsem, kar se britja tiče najraje britje norce. In to iz drugih! Če je Iskra-Braun sixtant dober tudi za to vrsto britja, potem se toplo priporočamo! Kar se pa mene tiče, se najraje zajfam...“

— Kaj na splošno mislite o pranju glave?

„Predvsem ne maram suhega pranja glave! Mislim, da naj glavo perejo frizerji. Zato bi rekel, nikar frizerjev na položaje!“

— Ali verjamete koliko je ura in ali zaupate temperaturi, ki jo lahko razberete na Iskrini stolpnici?

Srečanje z našim humoristom
Tonetom Fornezijem-Tofom

„Vsekakor zaupam, vendar se mi zdi, da bi bilo bolj primerno, če bi ta termometer imela skupščina.“

— Kaj priporočate delovnim ljudem za dobre počitnice?

„Predvsem dober počitek. Ne bi se spustil na nivo dnevnega obveščanja, ker nikakor ni pomembno kam in kako na počitnice, temveč je veliko bolj aktualno in problematično za vsakogar izmed nas s čim...!“

— Vic, ki kroži?

„Ni moj, je pa zanimiv, ker se tiče Iskrine nove stolpnice. Takole je bilo: Prišel je mož z dežele v Ljubljano na Trg revolucije in zagledal lepo novo Iskrino stolpnico. Začudil se je in vprašal: „Ja kolk' jih pa dela v tej hiši?“ Pa mu je odgovoril znanec: „Polovica!“, da naj ne bo ob tem noben prizadet, ker nisem mislil njega, ampak ono drugo polovico!“

Mara Ovsenik

Priprave na vzpon Iskrašev na Eiger

Priprave na odpravo članov Iskrinega Planinskega društva na Eiger (3950 m), Finsteraarhorn (4273 m) in Aletschhorn (4195 m) dobivajo počasi — zaradi pomanjkanja denarja — kar precej dramatično obeležje. Planinsko društvo Ljubljana Matica, ki je dejanski organizator tega 10-dnevnega, precej zahtevnega izleta je — povsem razumljivo — že storilo vse, kar je potrebno, le pri nas se je ustavilo in to pri denarju.

Na tajništvu Iskrinih družbenopolitičnih organizacij so sklenili, da bo vsak udeleženec prispeval po 1.200 dinarjev, po 800 dinarjev naj bi na udeleženca dala PD Iskra, s po 700 dinarjev na osebo pa naj bi odpravo finančno podprle tiste organizacije, v katerih so zaposleni udeleženci Iskrine odprave v švicarske centralne Alpe.

Zdaj lahko le še upamo, da bodo pristojni ljudje po Iskrinih organizacijah znali pravilno ovrednotiti odpravo ter, da bodo čimprej nakazali tudi denar. Dejansko je zdaj skoraj vse v njihovih rokah. Poziv so vsi že dobili, toda nihče se nanj menda še ni odzval. Časa je še bore malo, saj gre odprava na pot že čez dober teden dni — 15. avgusta. Morda bi bilo dobro, če bi tudi posamezni udeleženci „podrezali“ v lastnih osnovnih organizacijah sindikata in planinskih sekcijah.

Med sklepne priprave sodi tudi sestanek, ki bo v ponedeljek, 11. avgusta, ob 18. uri v sejni dvorani na Tržaški 2 v Ljubljani. Sestanek je sklical vodja odprave Peter Janežič-Petrač in je obvezen za vse člane nameravane odprave.

Trenutno je pripravljenih 27 udeležencev, ker pa je v odpravi še nekaj prostora, vabimo zainteresirane planince in planinke, da se udeležijo tega sestanka.

L. D.

Križanka za poletno razvedrilo

VODORAVNO: 1. izdelek pržanske Iskre, 8. kraj blizu Ljubljane z Iskrino tovarno, 15. točka, iz katere izhaja žarčenje, 16. ime dveh letnih dvorcev v versajskem parku pri Parizu, 17. naš kontinent, 18. kem. znak za silicij, 19. začetek tekmovalja, dirke, 20. tuje žensko ime, 21. snov, brezlična, neobdelana gmota, 23. reka v Franciji, 24. rusko žensko ime, 25. raztaljena snov, 27. ime rasista Smitha, 28. kem. znak za aktinij, 29. vodja popularnega slovenskega ansambla narodne zabavne glasbe, 30. pritok Donave v Romuniji, 32. kazalni zaimek, 33. eden od Iskrskih televizorjev Panorama, 35. orodje za zemeljska dela, 37. avtomobilska oznaka Cetinje, 39. čas brez vojne, 40. polet, zanos, vnema, 41. visoka igralna karta, 43. umetnost (lat.), 45. listič, 47. ozek kos blaga, 49. rešeto, 51. mesto ob Jadranu, pod Velebitom, znano po burji, 52. molzna domača žival, 53. direktor tovarne TEA v Elektromehaniki

(inž. Jože), 55. kem. znak za radij, 56. preziranje, 57. največja gore v Mehiki, 59. kraj blizu Kroepe, kjer je obrat Elektromehanike za izdelovanje urnih mehanizmov, 60. mesto na italijanski rivieri znano po miru med Jugoslavijo in Italijo, sklenjenem leta 1920, 61. večja znanstvena razprava, pogodba.

NAVPIČNO: 1. letovišče blizu Makarske, 2. italijansko mesto znano po mozaikih (naša oblika pisave), 3. reka, ki teče skozi istoimensko mesto, v katerem je Tovarna oziroma obrat za montažo malih elektromotorjev 4. godalni instrument, 5. nastrežje nad odprtim ognjiščem ali štedilnikom, 6. hrvaški Petrol, 7. avtomobilska oznaka Kutine, 8. dojem, impresija (množ.), 9. enaka soglasnika, 10. zvišana nota „h“, 11. kratica severnoatlantskega pakta, 12. drugo največje finsko jezero, 13. jadranski otok, 14. izdelek tovarne Iskra v kraju pod 8. vodoravno, 18. odkritelj cepiva proti

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15							16						
17							18				19		
20						21				22		23	
24						25				26		27	
28						29				30		31	
			33		34				35			36	
37	38		39						40			41	42
43			44			45			46			47	
49			50			51						52	
53			54			55						56	
57						58						59	
60												64	

Izlet na Triglav

Planinsko društvo Iskra bo organiziralo dvodnevni množični izlet na Triglav 6. in 7. septembra t.l. (sobota in nedelja). Izlet bodo vodili izkušeni planinci tako, da se ga bodo lahko udeležili tudi manj izkušeni ljubitelji gora.

V soboto, 6. septembra, bo odhod z avtobusom iz Ljubljane v zgodnjih jutranjih urah do Mojstrane, odtod peš do doma v Vratih in po Tomiški poti na Kredarico, kjer bomo prespali.

V nedeljo, 7. septembra, se bomo povzpeli na vrh Triglava, nato pa se čez Prag vrnili v Mojstrano.

Cena izleta: za člane PDI 50,00, za ostale 100,00 din. Prijave sprejema: Planinsko društvo Iskra, Ljubljana, Prešernova 27, tel.: 24-926 do vključno petka, 29. avgusta t.l.

Izlet bo vodil Pavle Jereb — IPT, tel. 20-341.

Po partizanskih poteh

Na Poreznu je v veliki ofenzivi aprila 1945. leta v borbah padlo mnogo borcev IX. korpusa in političnih delavcev. To je bila tudi zadnja ofenziva, ki so jo vodili Nemci s pomočjo domačih in tujih izdajalskih formacij.

Tako je zapisano tudi v vodiču po gorenjski planinski partizanski poti. Take zanimivosti delovne ljudi privlačijo, motivirajo. Zaradi njih in v želji, spoznati kraje ter videti, kje se je vse

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame in stare mame

GORENC FRANČIŠKE

se globoko zahvaljujemo vsem sodelavcem, prijateljem in znancem iz TOZD ATN, TEA, SPD, ERO in Skupnih služb, ki so jo spremili na zadnji poti njenega življenja, ji darovali cvetje, ali kakorkoli izrazili sožalje

žalujoči:

sinova Albin in Slavko z družino, vnuk Drago Gorenc, hčerki Marija Dagarin in Frančiška Gabrovca z družinama ter ostalo sorodstvo

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Igor Slavec — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: časopisno - tiskarsko podjetje PRAVICA — DNEVNIK, Ljubljana

Dan vstaje slovenskega naroda — 22. julij, so planinci Elektromehanike letos proslavili na najvišjem vrhu Evrope — Mont Blancu. Na sliki so naveze, ki so med prvimi zavzele vrh.

ODPRAVA NA MONT BLANC Vzpon in vrnitev

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Napredujemo počasi, a vztrajno. Tempo je zmeren, umirjen, planinski. Čutim pritisk v prsih in glava me boli, Vzajem aspirin. Iz ozadja slišim Petrovo sporočilo: „Višinomter kaže 400m“. Zavlada kratko veselje in že je spet vse mirno. Znamka je prebita, gremo naprej, cilju nasproti. Glava me ne boli več tako močno, tudi sicer se kar dobro počutim. Hodim lahko, kar je zelo pomembno. Mislim, da je tudi z ostalimi tako, le Lojze bruha. Vendar vztraja. Verjetno si je tudi on dobro zapomnil Branetovo načelo: „Sel bom, dokler bom mogel in potem, ko ne bom mogel več, bom še šel.“

Pridemo do platoja, kjer je bivač Vallot (4362 m). Kratak počitek in okrepilo iz nahrbtnika. Tam v daljavi pa prvi znaki svitanja, na nasprotni strani kot sem pričakoval. Luna nam še vedno zvesto osvetljuje masiv, omogoča lažjo orientacijo, nudi prelepe razglede in ustvarja dobro razpoloženje.

Navežemo se in gremo naprej. Med potjo opazujem fantastično belo-rumeno-rdečo pokrajino, ki jo vse bolj osvetljuje sonce. Sedaj je vsa rdeča, kot s krvjo polita in kaže svojo jutranjo počobo. V tem občudovanju kar pozabim na težave, ki jih zadaja strmi greben in vse redkejši zrak. S svojo navezo stopam nekje v sredini ostalih. Skušam hoditi umirjeno in s počasnim tempom. Ne uspevam. Naveze pred mano so ubrale drugi način. Pohite... počivajo. Brane opozarja na umirjeno hojo in primeren razmak. Tudi sam se s tem strinjam. Tak način hoje pa se nadaljuje, zato se skušam prebiti naprej in diktirati tempo.

Uspem. Sedaj stopam s svojima varovancema prvi. Tempo je počasen, kljub temu nas nobena naveza ne prehitiva. Posamezne precej zaostajajo. Težave se stopnjujejo. Bomo zmogli? Razmere so sicer dobre, vendar nisem navajen te višine. Pritisk je iz koraka v korak večji, težko diham, noge so težke, glava boli... toda držim se Branetovega načela „... bom še šel.“

Sonce že vzhaja. S hvaležnim pogledom pozdravim še zadnji obris meseca. Mislim že na zadnji naskok, saj po občutku mora biti kmalu vrh. Greben je vedno bolj strm in ozek, dereze se ostro zadirajo v trd sneg, stopam previdno. Ura bo kmalu šest, temperatura je — 21°C in višinomter kaže 4750 m. Smo torej zares tik pod vrhom. Podatki mi dajo novih moči in verjetno tudi drugim. Se Ješe, ki ima precejšnje težave zaradi prevelikega števila pokajenih cigaret, laže stopa.

Ze si predstavljam, kako s svojima varovancema Francetom in Ješetom prvi stopam na vrh. Toda glej ga šmenta! Le kje so ostali zbrali toliko moči? Kot strela z jasnega se namreč prikaže Stane s svojo navezo in nas brez besed prehititi. Komaj se mu uspev umakniti. Trenutna zavist mi hitro splahni, privoščim mu. Ura je šest, ko tudi sam zmagovalno stopam na vrh.

Vsa Evropa je pod nami. Veličasten trenutek, nepopisno veselje! Prihajajo še ostale naveze, druga za drugo. Vse! Čestitamo si. Trenutek ovekovečimo. Vsak hoče svoj posnetek. Mraz neusmiljeno pritiska, kljub soncu. Razgledujemo se — tja proti Matterhornu, Bernini in drugim znanim ter neznanim vrhovom. Potem odidemo v dolino. Šele ob srečanju z Ločani se nanje ponovno spomnimo. Gori bi morali biti pred nami. Torej so zašli in zdaj prihajajo za nami. Počivamo pri Valloju, ko nas spet dohite.

Zvečer v taboru praznujemo. Privoščimo si znanega dobrega Espagnosa. Edino pomeni vino je tod in kot nalašč za to naše slavlje.

Naslednji dan je prost. Prebudim se v svetlem sončnem jutru. Skupaj se odpeljemo v Chamonix. Večina meni: „Nisem sem prišel spat“. Stopimo na zobato železnico za Montevens. Cilj je ogled ledenika Mer de Glace... Tu je kaj videti. Paša za oči!... Zavzeti vse to? Le koliko časa, znanja, moči in opreme bi potreboval. Pred nami se mogočini dviga Charmoz in sega prek ledenika Aiguille du Dru. Sam ledenik je dolg 7 km in ima še dva glavna pritoka.

Hodimo po njem, počasi, počitniško, brez skrbi, omamljeni nad uspehom, sproščeni. To je aktivni počitek, sprostitev; dopust! Lahka hoja se počasi sprevrže v zahtevno. Preskakujemo ledeniške razpoke in napredujemo proti koči Couvercle. Občudujemo čudovito igro narave in prostranost. Peter ima srečo, da se lahko prilze iz ene od številnih ledeniških razpok. Tudi ledeniški mlini so nevarni in zanimivi. Če zdrsnesh vanj, ni rešitve. Naši pogledi so venomer usmerjeni na številne lepe vrhove. Sam ne vem, kaj bi občudoval. Lep je Aiguille Verte, strašno izpostavljeni greben Grandes Joasses... fantastično razčlenjeno in obsežno pogorje.

Stojim v sredini tega paradiza in samo zrem in občudujem. Ne, tega zlahka ne opišeš!... Treba je videti — granit, led, sneg...! Vso pozornost posvetimo kameninam. Dušan je namreč našel izredno lep primerek kristala. Oblikovan je kot nekaj miniaturni grad iz doline Aoste, zato vsak izmed nas želi lepšega, večjega. Toda ni sreče. Najdemo sicer manjše, a ne tako lepo oblikovane ter kristalno čiste. Za spomin si vsak vzame še vsaj po en primerek zanimive kamenine.

Pod večer se vračamo prijetno utrujeni v tabor. Jutri imamo v planu vzpon na Mont Blanc du Tacul (4248), prek Aiguille du Midi; druga skupina pa gre na ogled Les Courtes, Aiguille Verte itd. Kam se bomo v našem dopustniškem potopevanju še podali in si ogledali, ni točno določeno.

Jasno mi je eno: skoraj vsi smo „suhi“. Prav zato se bomo morali kmalu vrniti v domovino. In tudi želja po vrnitvi raste iz dneva v dan. Gotovo je, da se bomo vračali samozavestnejši, z novimi spoznanji, kot aktivni dopustniki in kar je najvažnejše — vsi živi in zdravi!

Peter Leban

Izlet na Ojstrico

Planinska sekcija Elektromehanika Kranj organizira v soboto in nedeljo, 30. in 31. avgusta izlet na Ojstrico (2349 m).

Izlet je namenjen srečanju s koroškimi Slovenci — SPD Celovec. Vrh je v okviru „Poti prijateljstva“. Odhod iz Kranja bo v soboto ob 7. uri zjutraj, cena prevoza bo 15 din in 15 din kavicje. Prijave sprejema Štefka Mrak, GPP ERO, tel. 29-53, do vključno 27. avgusta.

Planinska sekcija Iskra-Elektromehanika